

Ekonomsko-socialni svet o proračunski politiki

Plačno politiko bo uravnaval poseben urad

Ekonomsko-socialni svet (ESS) je to sredo obravnaval proračunski memorandum, makroekonomski scenarij in izhodišča za pripravo proračunov v prihodnjih štirih letih. Kot je uvodoma pojasnil minister za finance Tone Rop, bo država še naprej spoštovala postavljena izhodišča, tudi krepitev socialne države. Ker pa načrtovalci pričakujejo, da se bodo proračunski prihodki v naslednjih letih zmanjšali, bo proračunska politika naravnana restriktivno. V vladi želijo zmanjšati javnofinančni primanjkljaj in čez nekaj let doseči suficit. Ta bo seveda dosegljiv le ob relativno veliki gospodarski rasti.

Pri konkretnih problemih je Rop najprej omenil plače v javnem sektorju, ki rastejo hitreje od plač v zasebnem sektorju gospodarstva. Probleme v zdravstveni blagajni želi vlada rešiti s povečanjem prispevne stopnje delodajalcev za 0,15 odstotka, kar bi za zdravstvo pomenilo 4,4 milijarde več denarja.

Pri davku na plačilno listo želi vlada razbremeniti gospodarstvo in bo mejo obdavčitve s 110.000 tolarjev povečala na 130.000. Ker bo znižala tudi stopnjo obremenitve, bo tako gospodarstvo na boljšem za 3,2 milijarde.

Z novim zakonom o dohodnini, uveden bo leta 2003, bo zmanjšana obremenitev najslabše plačanih. Zaposleni z najnižjimi plačami lahko pričakujejo za 7000 tolarjev večje neto plače.

Po besedah Dušana Semoliča proračunske listine ne rešujejo problemov delovno intenzivnih industrijskih panog. Država se po njegovem mnenju ne more izogniti odgovornosti za prestrukturiranje tekstilne, usnjarske in lesne industrije. Brane Mišič je dodal, da tekstilna industrija

umira na obroke. Posledice najbolj občutijo na manj razvitih območjih, kjer ni drugih možnosti zaposlitve. Po njegovem mnenju bi delovno intenzivne dejavnosti morali razbremeniti davka na plačilno listo.

Glede ukrepov na področju zdravstva je Semolič opozoril na prizadevanje delodajalcev, da bi obolelim delavcem nadomestilo izplačevali le 10 dni (sedaj 30 dni). Če bi to uveljavili, bi v zdravstveni blagajni nastalo devet milijard novega primanjkljaja. Krepitev obsega dodatnega zdravstvenega zavarovanja po njegovih besedah ni sprejemljiva za delavce z nizkimi plačami, saj si tega ne bodo mogli privoščiti.

Po Semoličevem mnenju mora vlada kaj ukreniti za uravnoteženje plačne politike v gospodarstvu in javnem sektorju. Mišič je dodal, da smo dosedaj imeli dve plačni politiki, eno za zasebni sektor gospodarstva, drugo za javni sektor. Ker se problemi stopnjujejo v pravo anarhijo, je treba določiti in voditi le eno plačno po-

litiko. Če tega ne bomo naredili, bo delavec v gospodarstvu, ki prejema samo minimalno plačo, dobil letno le 11 plač, dvanajsto bo namreč moral dati za dodatno zdravstveno zavarovanje. Kmetijstvo, kljub subvencijam na evropski ravni, ne izboljšuje rezultatov. Za nameček pa se cene prehrane povečujejo hitreje kot druge cene in vse to plačujejo industrijski delavci, je poudaril Mišič.

Semolič je opozoril tudi na zastoj pri gradnji stanovanj. Mnogi, ki varčujejo po enotni shemi, bodo razočarani, saj zaradi nenehne dražitve zemljišč ne bodo mogli s privarčevanim denarjem kupiti ničesar.

Predstavniki delodajalcev so povedali, da bo načrtovano visoko gospodarsko rast težko doseči, saj je v Evropi že recesija. Inflacijo bi morali znižati na mejo, ki jo določajo listine Evropske unije (zlasti mastrichtska pogodba), 5,5 odstotka leta 2005 je veliko preveč. Menili so tudi, da naj bi povečan prispevek za zdravstvo plačevali tudi delavci.

Minister za finance je po razpravi dejal, da je visoka gospodarska rast naša srečna okoliščina. Omenil je tudi uvedbo davka na premoženje, o čemer pa bodo še "težke" razprave.

Strinjal se je z oceno, da je pri vodenju plače politike v javnem sektorju prišlo do zmede. Odpravili jo bodo z ustanovitvijo posebnega urada, pri katerem se bodo poganja o plačah centralizirala. ESS bo razpravo o proračunski problematiki nadaljeval še jeseni.

O zakonu o delovnih razmerjih spet septembra

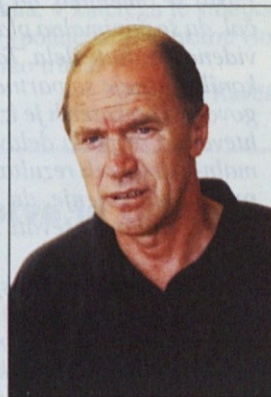
Kot nam je povedal Dušan Semolič, so poganja ta ponedeljek prinesla le malo napredka. Še vedno je neuskkljenih veliko členov, ki zadevajo različne dodatke, regrese, odpravnine, nadomestila ... Različna so tudi mnenja o odgovornih rokih, rednem delovnem času. Delodajalci še naprej zavračajo predloge, da bi pravice iz splošne kolektivne pogodbe prenesli v ta zakon.

Predstavniki sindikatov so ta teden načeli še vprašanje zaščite nosečnic, porodnic in staršev. Menili so, da teh kategorij ne bi smeli odpustiti niti ob prisilni poravnavi. Po ugotovitvah odbora za enake možnosti pri predsedstvu ZSSS je praksa pokaza, da se delodajalci najprej znebijo prav zaščiteneh kategorij delavk in delavcev.

Sindikati so znova zahtevali tudi povečanje zaščite delavcev, starejših od 55 let. Tudi 45 let stari delavci, ki izgubijo delo, se znajdejo v katastrofalnem položaju, brez dela in brez pravice do upokojitve. Semoliču pošiljajo prizadeti številna pisma z opozorili, naj ZSSS kaj ukrene za zmanjšanje tega problema.

Odbor za enake možnosti pri predsedstvu

Dušan Semolič: Neuskkljeni so zlasti člani, v katere želimo prenesti nekatere pravice iz splošne kolektivne pogodbe.

ZSSS tudi predlaga, naj bodo ženske zaščitene že po 51. letu starosti; sedaj je za moške in ženske predlagano enako – 55 let. Ženske se namreč v povprečju upokojijo pri 54 letih in 10 mesecih in te zaščite sploh ne bi mogle uživati.

Strokovna skupina se bo spet sestala konec avgusta, sredi septembra pa naj bi predlog zakona o delovnih razmerjih usklajevali na seji ESS.

Tekstilci niso zadovoljni

Ministrstvo za gospodarstvo je ESS poslalo informacijo o reševanju podjetij v težavah. Predstavniki Stupisa so z njo izrazili nezadovoljstvo, še posebej z reševanjem presežnih delavcev. Peko je najboljši dokaz, da v podjetja ne pride niti tisti denar, ki ga ministrica javno obljublja.

Piše: Franček Kavčič

“Minimalka” naj bo enotna

Čeprav je bila minimalna plača uvedena že leta 1995 s socialnim sporazumom, tega pojma natančno ne definira prav nobena listina. Komisija za pomirjanje pri Združenju bank Slovenije je zaradi tega nedavno zaprosila ekonomsko-socialni svet (ESS), naj definira minimalno plačo.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je za razpravo na seji ESS pripravilo predlog definicije. Vanjo je med drugim zapisalo:

- minimalna plača naj bi zagotavljala minimalno materialno in socialno raven zaposlenih (minimalni standard, zagotovljeno spodnjo raven plač),
- minimalno plačo naj bi prejemal delavec za delo v polnem delovnem času, določenem z zakonom ali kolektivno pogodbo,
- minimalna plača naj bi bila zato sestavljena iz fiksne osnovne plače in dodatka za delovno dobo, posebni dodatki za težje delovne pogoje (določajo jih kolektivne pogodbe) pa naj ne bi bili njena sestavina,
- izhodiščne plače, kot merilo za enoto enostavnega dela, naj ne bi več ustrezale, ker so nižje od dejanskih izplačil in tudi od minimalne plače,
- socialni partnerji zato podpirajo dogovarjanje o postopnem približevanju izhodiščnih plač z minimalno plačo.

Socialni partnerji so na prejšnji seji ESS imeli o tem poskusu definicije dokaj različna mnenja. Za predstavnike sindikatov je bila definicija sprejemljiva, delodajalci pa so ji nasprotovali, saj so v njej videli nevarnost splošnega povečevanja plač, čemur trdovratno nasprotujejo.

Na delovnem pogovoru predsednikov in sekretarjev sindikatov dejavnosti iz sestave ZSSS, bil je ta ponedeljek, je prevladalo mnenje, da je treba to definicijo podpreti. Menili so, da bi ji bilo treba dodati zlasti to, da znaša minimalna plača 58 odstotkov povprečne plače v predelovalnih dejavnostih (le izplačanih po kolektivnih pogodbah). Minimalna plača mora biti enotna za gospodarstvo in negospodarstvo. Vsebinsko minimalne plače bi bilo treba urediti z novim zakonom, ki bi odstranil morebitne nesporazume, so še menili predsedniki in sekretarji sindikatov dejavnosti.

Naj še omenimo, da je socialni sporazum iz leta 1995 določal, da se minimalna plača izplačuje za poln delovni čas in predvidene rezultate dela. Ta socialni sporazum je državni zbor uzakonil. Kasneje so partnerji sprejeli še nekaj novih socialnih dogovorov, po katerih je iz kategorije minimalna plača izpadla zahteva, da pripada delavcu minimalna plača za doseganje normalnih delovnih rezultatov. Med socialnimi partnerji je namreč prevladalo mnenje, da je treba nedoseganje normalnih delovnih rezultatov reševati z drugimi metodami in ne z minimalno plačo.

Ker bo treba kmalu sprejeti nov dogovor o plačni politiki in tudi nov socialni sporazum, je po našem mnenju pravi čas, da se nejasnosti v zvezi z “minimalko” odpravijo. Da bo njeno urejanje odpravilo vse nakopičena neskladja v plačni politiki, pa ne smemo pričakovati. Če bo kdo oboje tako povezoval, bo blokiral sprejetje zelo potrebnega dogovora o vsebini minimalne plače.

Pogovor s Sandijem Bartolom, sekretarjem Sindikata delavcev trgovine Slovenije

Za sindikaliste ni pravega dopusta

Tudi letos zaposleni na republiškem in območnih odborih Sindikata delavcev trgovine Slovenije (SDTS) ne bodo imeli mirnega dopusta. Za njihovo polno zaposlitev v poletni vročini skrbijo delodajalci, ki očitno narobe mislijo, da so sindikalisti in inšpektorji v poletni vročini kje ob morju ali v hribih. Poletje so namreč že začeli izkoriščati za kršitve pravic delavcev, še posebej pravice do počitka, pravi Sandi Bartol.

Delodajalci morajo vedeti, da bomo za delavce, potrebne pomoči, dosegljivi vsak dan. Do srede julija so trgovke in trgovci v več družbah (kjer SDTS ni bil organiziran) izrazili interes po včlanitvi v naš sindikat in ustanovitvi podružnice v podjetju, pravi Bartol. Tako je v ABC Ljubljana, Tušu Kočevje, Tepu Trzin, Stanovanjski za drugi Kranj ..., pogovori v Rutarju pa še niso zaključeni.

Sindikalno podružnico je SDTS pred dnevi organiziral tudi v podjetju Bauhaus, vanjo se je že povežalo 70 zaposlenih. Do njenega organiziranja je prišlo zaradi tega, ker je nemški delodajalec ponudil delavcem v podpis aneks pogodbe o zaposlitvi, po katerem bi jim plačo kar tako na oko lahko zmanjšal kar za 20 odstotkov. Ta ukrep je delodajalec sprejel in sklenil uresničiti po odločitvi, da bo njegov megamarket odprt tudi ob nedeljah. Veletrgovino imajo ob nedeljah odprto, čeprav prodajajo le material in opremo za gradnjo in popravilo stanovanj. Bartol meni, da je to povsem nepotrebno in nerazumljivo, saj ima delodajalec zaradi tega le večje stroške, kar je želel kompenzirati z zmanjšanjem plač.

“Delavci Bauhauza so se zaradi te nevarnosti še pravočasno spomnili, da se imajo pravico organizirati v sindikat. Po nekaj pogovorih z delodajalcem sva s Stanetom Drobničem dosegla, da je delodajalec odstopil od ponujenege aneksa. Tudi do sindikata, njegov predsednik je Sretko Pejič, je

takoj po konstituiranju pokazal kooperativnost,” pravi Bartol.

Drug večji problem sekretar SDTS rešuje v podjetju Mercator Goriška, v katerem je po združenju trgovin na tem območju več kot 600 zaposlenih. Delavci so že več let opozarjali, da jim strokovna služba območne organizacije ZSSS za Posočje (izjema je pravica) ne daje ustrezne pomoči pri reševanju njihovih problemov. Nezadovoljstvo članov je sekretar SDTS rešil tako, da je začel sam začel nuditi strokovno pomoč, ki naj bi jo dajala območna organizacija. Če ne bi ravnal tako, bi člani verjetno izstopili ali prestopili h konkurenčnemu sindikatu. Stiske članstva je namreč želela izkoristiti Konfederacija 90 in razbiti SDTS v podjetju.

Zadeve so se tako zaostriale, da se je predsednik SDTS v Mercatorju Goriška Tomaž Kumar s pismom obrnil neposredno na vse zaposlene. Vanj je med drugim zapisal, da mora biti sindikat zunanji, svoboden in neodvisen. Konkurenca pa je nov interni sindikat, ki mu je predsednik določen vnaprej in brez volitev.

Na zaposlene se je pisno obrnil tudi Samostojni sindikat poslovnega sistema Mercator-KS 90. Ponudil jim je zlasti podjetniško kolektivno pogodbo, ugodnejšo od panožne. Bartol pravi, da je kot sekretar SDTS v zadnjih mesecih opravil več pogovorov z vodstvom Mercatorja Goriška. Največ časa so namenili izboljšanju možnosti za delo sindikalne

podružnice v tem podjetju. Veliko so govorili tudi o odpravi domnevnih nezakonitosti pri izdaji odločb o letnem dopustu (delavci naj bi bili oškodovani za nekaj dni). Sedaj so najbolj pereče vprašanje v tem podjetju delovni normativi, ki jih delavci težko dosejajo.

Delavke podjetja Rudnina (Hipermarket Leclerc) so se obrnile na Bartola, ker je prišlo do zapleta pri potrjevanju pol za najetje kreditov. Podjetje naj bi zavračalo potrditev kreditnih pol in plačevanje anuitet vsem, ki mesečno ne zaslužijo neto vsaj 150.000 tolarjev. Z direktorjem Jeanom Francoisom Higone- tom bo o tem govoril v septembru.

Na sekretarja SDTS se obravnavajo tudi nekatere delavke Emoni Merkurja, ki so jih lastniki prerazporedili k novim delodajalcem. Ena od gostinskih delavk, ki je v Emoni Merkur delala skoraj 20 let, je svoj primer opisala takole:

Sprva je bilo vse v redu, saj je prevzemna pogodba zagotavljala, da bom dve leti ohranila vse svoje pravice. Kasneje pa so se začeli pojavljati manjši in večji nesporazumi. Novi delodajalec mi je odmeril nekaj dni dopusta manj. Čez nekaj časa sem morala lokalno prejemala ustrezno plačilo. Opravljene nadure mi niso posebej plačali in tudi nadomeščati jih ne morem. Med obratovalnim časom in v prisotnosti strank moram

Sandi bo dežural tudi v avgustu.

čistiti tudi stranišče. Na njena vprašanja delodajalec odgovarja, da lahko gre in naj se ne vrne. Tudi o dopustu noče nihče slišati.

Vse to jo je hudo prizadelo in ji načenja zdravje.

Delavci, ki jim veliki trgovci ponujajo novo zaposlitev pri prevzemniku, naj zelo pazijo in naj ne bodo naivni, poudarja Bartol. Kljub pogodbi o prezaposlitvi bodo kmalu na milost in nemilost prepuščeni novemu delodajalcu. (Podobne primere opaža podpisani tudi v bližini Doma sindikatov v Ljubljani, kjer je med rednimi gosti.) Bolj zaščiteni so le tisti, ki ostanejo članice SDTS.

Ta ponedeljek so se nadaljevala pogajanja o spremembi pravilnika

o obratovalnem času prodajaln. Na vprašanje, kaj je novega, Bartol odgovarja:

“Mislim, da smo po dveh urah in pol pogovorov dosegli minimalni napredek. Pripravljenost za pogovor o spremembah pa so pokazali predstavniki vlade, delodajalci jim še vedno nasprotujejo. Tako sklepam iz mnenja generalnega sekretarja ministrstva za gospodarstvo, da lahko trgovec določi podaljšan obratovalni čas, čeprav pri tem ne upošteva delovno-pravne zakonodaje.”

Na vprašanje, kakšne nove podlage za pogajanja so imeli, pa Bartol odgovarja:

“Ker vladna služba za zakonodajo še ni dala strokovnega mnenja o naših pogajalskih izhodiščih, smo jo še enkrat pozvali, naj to naredi. Je

pa inšpektorat za delo opravil postopen nadzor (bilo je 94 pregledov) v nekaterih trgovskih podjetjih in ugotovil, da je zlasti v manjših trgovinah veliko kršitev in pomankljivosti. Ugotovil je zlasti nepravilnosti v zvezi s pogodbami o zaposlitvi, delu prek polnega delovnega časa, evidencami dela, dodatki k plačam in letnimi dopusti. Inšpektorji so ugotovili, da delodajalci, pri katerih so v preteklosti že opravili nadzor, zakonodajo bolj spoštujejo kot drugi. Inšpektorji so v začasno poročilo še zapisali, da se razmere izboljšujejo.

Zanimivo je, da je eden od delodajalcev, pri katerem so inšpektorji ugotovili, da delavcem ne omogoča 24-urnega tedenskega počitka, pridobil mnenje Inštituta za delo pri Pravni fakulteti. Inštitut se je strinjal, da je počitek od 12. ure v nedeljo do 12. ure v ponedeljek skladen z zakonom in kolektivno pogodbo. Inšpektorat je za ta primer pridobil še mne-

Korak k uresničitvi sindikalnih zahtev

Kot je izjavil Janez Šinkovec, generalni sekretar ministrstva za gospodarstvo (Zaprto naj imajo le kršitelji, Delo 17. 7. 2001), se je ministrstvo že odločilo narediti korak k uresničitvi sindikalnih zahtev in pripraviti predlog sprememb pravilnika o obratovalnem času prodajaln. Sankcionirali bodo primere, ko pri določanju urnika obratovalnega časa delodajalci ne upoštevajo meril iz pravilnika. Njihova ideja je, da bi trgovci, ki kršijo delovno-pravno zakonodajo, kaznovali tako, da ob nedeljah in praznikih ne bi mogli imeti odprtih trgovin.

nje ministrstva za delo, po katerem mora delodajalec delavcu omogočiti 24-urni počitek v enem dnevu, k čemur je treba dodati še 12 ur dnevnega počitka.”

Bartol dodaja, da so se udeleženci pogajanj dogovorili, da bo inšpektorat nadzor nadaljeval zlasti v trgovskih družbah, ki so po spremembi pravilnika uvedle nedeljski obratovalni čas. Akcija naj bi trajala do konca oktobra. Ker trgovci poleti prek študentskega servisa zaposlujejo študente in dijake na delovnih mestih za prodajalce, naj bi tržna inšpekcija preverila, če pri tem spoštujejo zakon o trgovini. Po njem morajo vsi prodajalci imeti ustrezno strokovno izobrazbo.

Po Bartolovih besedah bo SDTS pridobil tudi poročilo tržne inšpekcije o ugotovitvah nadzora v nekaterih ljubljanskih trgovskih podjetjih, ki so začela obratovati ob nedeljah. Novi pravilnik je namreč suspendiral odlok mestne občine Ljubljana, v katerega je sindikat skupaj s političnimi strankami vložil veliko truda.

Franček Kavčič

Človeške pravice trgovk so zelo ogrožene

Za sejo ekonomsko-socialnega sveta, ki je to sredo obravnaval poročilo o človekovem razvoju, je Sandi Bartol pripravil razpravo o problemih, ki jih zaradi podaljševanja obratovalnega časa na nedelje in pozno v noč na svoji koži občutijo trgovke in trgovci. Uvodoma je ugotovil, da je ogrožena pravica zaposlenih do dnevnega, tedenskega in letnega oddiha. Lastniki trgovin, ki želijo le čim večji dobiček, vidijo v delavcih le ceneno delovno silo in jo želijo čim bolj izkoriščati. Prisiljujejo jih delati nadure, čeprav jih zlasti številni majhni delodajalci sploh ne plačujejo.

Ker inšpekcijski nadzor zaradi premajhnih pristojnosti in šibke kadrovske zasedbe ni dovolj učinkovit, je nepravilnosti vedno več. Kar devetdeset odstotkov prijav inšpektorjev za delo proti trgovcem pri sodnikih za prekrške zastara. Delavci so diskriminirani tako pri možnostih napredovanja kot pri zaslužkih. Ker so večinoma zaposleni za določen čas, nimajo možnosti najemanja kreditov.

Pravilnik o obratovalnem času je naravnano tako, da negira ustavno opredelitev, da je Slovenija socialna in pravna država.

Pravilnik, ki ga je brez posvetovanja s socialnimi partnerji objavila ministrica za gospodarstvo Tea Petrin, povzroča razpade družin, zmanjšuje nataliteto, otežuje skrb za vzgojo otrok, povzroča (psiho)zdravstvene težave zaposlenih, poslabšuje medsebojne odnose med zaposlenimi. Bartol je razpravo sklenil z mislijo, da vseh navedenih problemov sindikat ne more odpraviti sam, odpravljala naj bi jih tudi država s svojimi organi.

Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije

Pogajanja so preložena

Pogajanja o podpisu aneksa k tarifnemu delu kolektivne pogodbe dejavnosti gostinstva in turizma so preložena na četrtek, 19. julija.

Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije in Sindikat delavcev GiT Slovenije pri Konfederaciji sindikatov 90 bosta počakala na odgovor delodajalcev in do 19. julija odložila priprave za izvedbo stavke.

Oba sindikata pričakujeta ugoden odziv združenja pri GZS in združenja delodajalcev ter se zavzemata za nadaljevanje socialnega dialoga brez novih nepotrebnih konfliktov.

Karmen Leban, sekretarka SGiT

Spričevala je prejela druga generacija vajencev

Financiranje dualnega sistema izobraževanja je treba urediti

Šolanje je končala druga generacija vajencev v dualnem sistemu izobraževanja. Vsem, ki so uspešno končali poklicno izobraževanje, so zato konec prejšnjega tedna slovesno podelili spričevala. V prostorih Obrtne zbornice Slovenije v Ljubljani so spričevala podelili vajencem iz Ljubljane. Na slovesnosti so poleg številnih vajencev in staršev zbrali tudi njihovi profesorji, ravnatelji šol ter drugi gosti. Spričevala je bivilim vajencem, ki so zdaj že pomočniki, podelil predsednik Obrtne zbornice Slovenije Miha Grah. Najprej jim je čestital za uspešno končano poklicno izobraževanje, nato pa jih je opozoril, da se bodo morali nenehno dodatno izobraževati in usposabljanje, če bodo želeli v korak s časom. "Nihče nikoli ne zna vsega, zato se moramo ljudje vse življenje učiti in ob delu dodatno izpopolnjevati," je poudaril.

Grah je opozoril tudi, da je še vedno premalo kandidatov za vajence. Zato bo treba spremeniti miselnost staršev, ki mladih očitno ne usmerjajo dovolj v poklicno izobraževanje. Po drugi strani pa nastaja v javnosti vtis, da so obrtniki bogataši, kar ne drži. Res pa je, da lahko obrtnik veliko ustvari, če je vse življenje priden in prizadeven pri delu.

Po Grahovih besedah je uspeh obrtnika v največji meri odvisen od usposobljenosti delavcev, ki delajo pri njem. Mlade je pozval, naj znanje, ki so si ga pridobili v šoli in pri praktičnem usposabljanju, prenesejo tudi na druge, s katerimi bodo skupaj delali. Pozval jih je tudi, naj se izobražujejo še naprej in izkoristijo možnosti, ki jim jih ponuja sistem poklicnega izobraževanja in napredovanja. Prizadevni bodo lahko po uspešno končanem dualnem sistemu izobraževanja po nekaj letih opravljali mojstrske izpite in nadaljevali šolanje na višjih strokovnih šolah.

Mladim sta spregovorila tudi Boštjan Zgonc in Alenka Pučko. Zgonc je med drugim dejal, da so imeli srečo, ker so se izobraževali v dualnem sistemu, saj so zdaj zelo dobro pripravlje-

ni na delo, ki jih čaka. Poudaril je, da so dobili dobro izobrazbo in znanje za delo in za osebni razvoj, odpri pa so si tudi vrata za nadaljnje izobraževanje, če bodo zanj zainteresirani.

Sindikati ni v enakopravnem položaju z zbornico

O dualnem sistemu izobraževanja pa so govorili tudi na eni od sej ekonomsko-socialnega sveta. Ker je predlog za obravnavo te problematike dal Sindikat obrtnih delavcev Slovenije, je o njem spregovoril njegov sekretar Martin Muršič. Poudaril je, da je Sindikat obrtnih delavcev že v času snovanja reforme izobraževanja skupaj z drugimi socialnimi partnerji tvorno sodeloval pri oblikovanju koncepta. Tudi zdaj je Sindikat obrtnih delavcev močno zainteresiran za sodelovanje pri izvajanju sistema dualnega poklicnega izobraževanja, vendar to zanj predstavlja veliko finančno obremenitev, saj so sindikati doslej vse stroške v zvezi s tem pokrivali sami iz članarine.

Kakor je dejal Muršič, so sindikati nepogrešljiv dejavnik dualnega sistema izobraževanja, saj ima praktično usposabljanje elemente klasičnega delovnega razmerja. Lani je Sindikat obrtnih delavcev zaprosil ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve za delno kritje stroškov, ki jih ima s sodelovanjem v dualnem sistemu izobraževanja. To ministrstvo je vlogo odstopilo ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, kjer je zadeva običajna. Na problem je sindikat opozoril tudi ministrstvo za gospodarstvo, vendar odgovora ni dobil. Če Sindikatu obrtnih delavcev ne bodo priskočili na pomoč tisti, ki so zavezani za uresničevanje zakonodaje na področju dualnega sistema izobraževanja, sindikat po Muršičevih besedah žal ne bo mogel več tako tvorno sodelovati pri njegovem izvajanju.

Državni podsekretar v ministrstvu za šolstvo, znanost in šport Boštjan Zgonc je opozoril, da bo to ministrstvo letos enako kot doslej prispevalo sredstva za komisije za

Za izvajanje dualnega sistema izobraževanja skrbijo socialni partnerji (od leve): Martin Muršič (Sindikat obrtnih delavcev), Miha Grah (Obrtna zbornica Slovenije), Boštjan Zgonc (Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport) in Alenka Pučko (Gospodarska zbornica Slovenije).

vmesne preizkuse znanja in za zaključne izpite v dualnem sistemu. Po njegovih besedah pa bi morali sprejeti dolgoročni dogovor med vsemi partnerji o tem, kako bo s financiranjem dualnega sistema poklicnega izobraževanja in kakšna bo dolgoročna strategija povezovanja izobraževanja in dela. Zgonc je poudaril, da bi moral ekonomsko-socialni svet na eni od svojih sej obravnavati problematiko povezovanja izobraževanja in dela. Za strategijo na tem področju bi se morali dogovoriti delodajalci, delojemalci in vlada, ki bi morali nato strategijo tudi skupno uresničevati – vsak na svojem področju.

Vesna Podržaj, predstavnica Obrtne zbornice Slovenije, je povedala, da so pri njih naredili analizo stroškov, ki jih imajo delodajalci v vajejnici, pa tudi analizo stroškov, ki jih ima Obrtna zbornica Slovenije. Analiza je pokazala, da ima delodajalec v prvem letu z vajencem 95.773 tolarjev stroškov, čeprav vajenca v obratovalnici praktično ne vidi. Sicer pa v vseh treh letih vajenec stane delodajalcu 5.745.300 tolarjev, prihodek, ki ga zagotovi obratovalnici pa znaša 1.937.000. Za izobraževanje enega vajenca tako delodajalec prispeva iz dohodka obratovalnice 3.808.300 tolarjev. Obrtna zbornica ima v enem učnim mestom 161.700 tolarjev stroškov. Če je delodajalec na ta način prišel do dobrega in dobro usposobljenega delavca, je vse lepo in prav. Vendar pa vajenci velikokrat izkoristijo pravico in nadaljujejo šolanje, zato so delodajalci prikrajšani za svoj vložek. Po mnenju Obrtne zbornice Slovenije bi morala stroške za nagrade za prvi letnik prevzeti bodisi država ali pa obremenilo za 43.200.000 tolarjev.

Poklicno izobraževanje je nujno potrebno

Predsednik Obrtne zbornice Slovenije Miha

Prejšnji teden je dobila spričevala druga generacija vajencev, ki se je usposabljalna v dualnem sistemu poklicnega izobraževanja.

Na Ptuju letos 374 manj brezposelnih

Stopnja brezposelnosti še vedno 17-odstotna

Na Ptuju so pred dnevi pripravili okroglo mizo o problemih zaposlovanja, na kateri so sodelovali tudi predstavniki podjetij, območne službe zavoda za zaposlovanje, javnih zavodov, območne organizacije ZSSS ter različnih strokovnih ustanov. Na njej sta sodelovala tudi minister za delo, družino in socialne zadeve Vlado Dimovski in generalni direktor Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje Jože Glazer.

"Odrezani" od industrijskih središč

Razprava je pokazala, da se v Spodnjem Podravju na področju zaposlovanja še vedno srečujejo z resnimi problemi. Medtem ko je stopnja brezposelnosti v Sloveniji konec lanskega leta znašala 12 odstotkov, je bila v Spodnjem Podravju 16,9-odstotna. Posebej pa je zaskrbljujoče, da je tudi izobrazbena in poklicna struktura brezposelnih oseb v tem delu Slovenije mnogo slabša kot v državi v celoti. Brezposelni delavci v regiji pa se srečujejo še z enim specifičnim problemom: ker imajo številni manjši kraji na območju manj razvitih Haloz in Slovenskih goric le enkrat na dan avtobusno povezavo s Ptujem in drugimi večjimi središči, imajo delavci stih območij otežen dostop do delovnih mest. Brezposelni delavci, ki si zelo težko najdejo novo zaposlitev, so zaradi tega praktično "odrezani" od večjih industrijskih središč.

Po besedah direktorja območne službe zavoda za zaposlovanje na Ptuju Žarka Markoviča se je število brezposelnih na ptujskem območju v zadnjih letih zmanjšalo, še zlasti pa je to zmanjšanje opazno v letošnjem letu. Tako je bilo leta 1998 v Spodnjem Podravju 6991 registriranih brezposelnih oseb, leta 1999 6623, konec lanskega leta 6228, maja letos pa 5854. Samo v prvih petih mesecih letošnjega leta se je torej število brezposelnih zmanjšalo za 374. To je po Markovičevih besedah posledica večje gospodarske aktivnosti in povečanja števila delovnih mest, pa tudi doslednega preverjanja izpolnjevanja zaposlitvenih načrtov in drugih obveznosti, ki jih imajo brezposelne osebe.

Grah je opozoril, da nekatere razvite države zagotavljajo poklicnemu izobraževanju iz proračuna znatno več sredstev kot pri nas. V industriji in obrti je preveč priučenih delavcev, zato bi tudi pri nas morala država dualni sistem izobraževanja bolj podpreti.

Vida Fras pa je opozorila, da je dualni sistem izobraževanja programsko dobro urejen, niso pa urejeni odnosi med socialnimi partnerji. Še poseben problem je to za sindikate, ki so med socialnimi partnerji edini, ki se financirajo iz članarine oziroma iz prostovoljnih prispevkov svojih članov, medtem ko je sistem financiranja države in gospodarske zbornice predpisan z zakonom. Zavzela se je, da bi sindikati za opravljene naloge na področju poklicnega izobraževanja dobili sredstva iz proračuna. Da bi ustrezno uredili sistem financiranja dualnega sistema iz

Do konca maja letos so v Spodnjem Podravju vključili v zaposlitev 1450 brezposelnih delavcev, do konca leta pa naj bi jih več kot 3000. Za ptujsko območje pa so zelo značilna velika sezonska nihanja, kar je še posebej opazno v kmetijstvu, ki je v regiji relativno dobro razvito. Delodajalci veliko večino delavcev zaposlijo samo za določen čas, po izteku pogodb pa se delavci vračajo med brezposelne.

Območna služba zavoda za zaposlovanje si prizadeva, da bi z ukrepi aktivne politike zaposlovanja brezposelnim delavcem povečala konkurenčnost na trgu dela. Tako so v prvih petih mesecih letošnjega leta v programe aktivne politike zaposlovanja vključili 1349 oseb oziroma vsakega tretjega brezposelnega delavca. V programe dodatnega izobraževanja in usposabljanja so vključili 524 brezposelnih delavcev, v programe samozaposlovanja pa 241 brezposelnih oseb – od tega 100 v razvoj kooperativ v kmetijstvu, ki so prilagojene specifičnim lokalnim potrebam trga. V javna dela so do konca maja letos vključili 387 brezposelnih delavcev, medtem ko je zavod delodajalcem subvencioniral prispevke za 152 na novo zaposlenih brezposelnih delavcev.

V Sloveniji 99.400 brezposelnih delavcev

Generalni direktor zavoda za zaposlovanje Jože Glazer je povedal, da je v Sloveniji po devetih letih prvič ponovno manj kot 100.000 registriranih brezposelnih oseb. Tako je konec junija letos število brezposelnih delavcev v državi znašalo natanko 99.400. Zadnjič je bilo v Sloveniji prijavljenih manj kot 100.000 brezposelnih oseb junija leta 1992, največ brezposelnih v državi pa je bilo decembra leta 1993, ko se je njihovo število povzpelo na 123.517. Po Glazerjevih besedah je zmanjšanje števila brezposelnih posledica številnih okoliščin, med drugim tudi povečane gospodarske aktivnosti, ustreznih ukrepov aktivne politike zaposlovanja in njihovega uspešnega izvajanja ter sredstev, ki jih je za zmanjšanje brezposelnosti država namenila v proračunu.

obraževanja, sta se zavzela tudi predsednik ZSSS Dušan Semolič in sekretar Sindikata delavcev trgovine Slovenije Sandi Bartol, predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije Samo Hribar pa je izrazil bojazen, da bi ekonomsko-socialni svet avtomatično podpiral zahteve po dodatnih sredstvih iz proračuna: enkrat za prestrukturiranje gospodarstva, drugič za programe reševanja problema brezposelnosti, tretjič za delovanje dualnega sistema in podobno. Zavzel se je za to, da bi vse te obremenitve obravnavali hkrati ob razpravah o socialnem sporazumu. Boštjan Zgonc pa je menil, da bi financiranje dualnega sistema izobraževanja moral rešiti zakon. Dušan Semolič se je s tem strinjal, vendar opozoril, da je nujno potrebno rešiti vprašanje stroškov, ki po sili zakona bremenijo sindikate. Gre za stroške, ki se nanašajo na delo v izpitnih organih zbor-

ZSSS za ohranjanje starih in odpiranje novih delovnih mest

Na okrogli mizi je sodeloval tudi sekretar območne organizacije ZSSS na Ptuju Boris Frajnkovič. Po njegovih besedah se statistično gledano razmere na področju brezposelnosti v spodnjem Podravju v zadnjem obdobju zares izboljšujejo, vendar pa v vsakodnevnem življenju tega še ni mogoče opaziti. Število brezposelnih se je zmanjšalo tudi na račun tistih, ki so jih črtali iz evidence, ker niso izpolnjevali obveznosti, ki jih brezposelnim delavcem nalaga zakon. "Na Ptuju in v okoliških občinah je še vedno izredno težko najti zaposlitev. Problem pa je tudi v tem, da delodajalci skoraj 90 odstotkov na novo zaposlenih delavcev zaposlijo samo za določen čas. Delavci, ki so zaposleni samo za določen čas, so še vedno zaskrbljeni za svojo socialno varnost, počutijo pa se kot državljanji drugega reda," pravi Frajnkovič. "Še zlasti veliko problemov pa imajo delavci, ki jih na novo zaposlujejo mali zasebni delodajalci. Ti pogosto kršijo delovnopravno zakonodajo in ne spoštujejo pravic, ki jih delavcem dajejo zakoni in kolektivne pogodbe."

Frajnkovič opozarja, da je stopnja brezposelnosti na območju Ptuja še vedno skoraj 17-odstotna, kar pomeni, da je brez dela skoraj vsak peti za delo sposoben delavec. To pa je zelo veliko in močno vpliva na ekonomski in socialni položaj številnih družin. "Zato prizadevanja za ohranitev čim večjega števila starih in za odpiranje novih delovnih mest ostajajo prioriteta naloga naše območne organizacije ZSSS," poudarja Boris Frajnkovič.

Minister za delo, družino in socialne zadeve Vlado Dimovski je ob tem poudaril, da se bo število brezposelnih v naslednjem obdobju še zmanjšalo. Opozoril je, da je vlada pred kratkim sprejela za tretje branje v parlamentu strategijo trga dela do leta 2006, ki predvideva, da se bo stopnja brezposelnosti do takrat zmanjšala pod pet odstotkov.

Po besedah Vlada Dimovskega bodo pri urešičevanju strategije trga dela, ki sloni na štirih stebrih politike zaposlovanja, še posebno pozornost posvetili regijam z visoko stopnjo brezposelnosti, med katere sodi tudi ptujska.

T. Kšela

nic in šol. Stroški, ki so za državo manjši, so za sindikate resen problem.

Na koncu so člani ekonomsko-socialnega sveta ugotovili, da bo za financiranje treba najti rešitev. Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport so predlagali, naj pripravi konkretno informacijo in natančen pregled stroškov, ki nastajajo z izvajanjem dualnega sistema izobraževanja. Ekonomsko-socialni svet bo to problematiko obravnaval še enkrat skupaj s strategijo zaposlovanja. Za letos pa so člani sveta predlagali ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, naj v rebalansu proračuna zagotovi sedem milijonov tolarjev za pokrivanje stroškov Sindikata obrtnih delavcev Slovenije v dualnem sistemu izobraževanja in 43 milijonov tolarjev za pokrivanje stroškov Obrtne zbornice Slovenije.

T. K.

IZ § ODNE PRAKSE

Piše: dr. Aleksej Cvetko

Plačilo odpravnine

Če je bila delavcu, katerega delo je postalo trajno nepotrebno, zagotovljena ustrezna zaposlitev v drugi organizaciji, se mu v primeru, da tudi v drugi organizaciji postane njegovo delo trajno nepotrebno, za izračun odpravnine ne seštevata časa zaposlitve pri obeh delodajalcih, saj je bila odpravnina pri prejšnjem delodajalcu, zaradi zagotovitve ustrezne zaposlitve, že konzumirana.

(Sklep Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v Ljubljani, opr. št. VIII Ips 189/99 z dne 18. 1. 2000, v zvezi s sodbo Višjega delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani, opr. št. Pdp 1924/97-3 z dne 13. 4. 1999, v zvezi s sodbo Delovnega sodišča v Mariboru, opr. št. Pd 729/95-12 z dne 22. 9. 1997).

Sodišče prve stopnje je ugodilo zahtevku tožnika, da mu je tožena stranka dolžna izplačati odpravnino v višini 495.303,50 tolarjev v zakonitimi zamudnimi obrestmi od 5. 6. 1995 do plačila in mu povrniti odmerjene stroške postopka.

Sodišče druge stopnje je pritožbi tožene stranke delno ugodilo in izpodbijano sodbo razveljavilo nad zneskom 437.042,50 tolarjev, v ostalem pa je pritožbo zavrnilo in potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča.

Zoper pravnomočno sodbo sodišča druge stopnje je tožena stranka vložila revizijo zaradi zmotne uporabe materialnega prava. Navajala je, da v spornem primeru sploh ni šlo za prevzem delavca v drugo organizacijo (15. člen ZTPDR), ampak za realizacijo programa presežnih delavcev po določbi 35. člena ZDR. Tako je že bila izčrpana pravica do odpravnine od prejšnjega delodajalca Metalplast d. o. o., Ruše. Zato je bila tožena stranka dolžna tožniku izplačati, ko je postal trajno presežni delavec le odpravnino za čas, ko je bil pri njej v delovnem razmerju. Predlagala je, naj sodišče spremeni izpodbijano sodbo tako, da tožnikov zahtevke zavrne ali razveljavi in zadevo vrne v novo sojenje.

Revizijsko sodišče je reviziji ugodilo in v obrazložitvi navedlo:

Revizijsko sodišče ugotavlja, da sodišče v izpodbijani sodbi ni pravilno uporabilo materialnega predpisa, oziroma ga je uporabila vsaj preuranjeno. Iz določbe tretjega odstavka 36. f člena zakona o delovnih razmerjih (ZDR – uradni list RS, št. 14/90, 5/91 in 71/93) izhaja, da je organizacija oziroma delodajalec dolžna izplačati delavcu, ki je zaposlen v organizaciji ali pri delodajalcu najmanj dve leti, odpravnino v višini najmanj polovice njegovega povprečnega osebnega dohodka v zadnjih treh mesecih, za vsako leto dela v organizaciji oziroma pri delodajalcu. Organizacija ni dolžna izplačati odpravnine delavcu, kateremu je v okviru reševanja presežkov delavcev zagotovila ustrezno zaposlitev v drugi organizaciji ali delodajalcu ali mu dokupila delovno dobo.

Iz ugotovitev nižjih sodišč je razvidno, da je tožniku prenehalo delovno razmerje pri gospodarski družbi 31. 5. 1993 in da se je zaposlil pri drugi gospodarski družbi 1. 6. 1993. Iz odločbe o prenehanju delovnega razmerja z dne 15. 5. 1993 izhaja, da naj bi mu delovno razmerje prenehalo na podlagi 35. in 33. člena ZDR (kot trajno presežnemu delavcu ter po programu za reševanje trajno presež-

nih delavcev) in na podlagi sporazuma o prehodu in zaposlitvi delavcev za nedoločen čas s polnim delovnim časom pri drugi gospodarski družbi (v nadaljevanju: sporazum o prehodu delavcev). Tudi ta sporazum o prehodu delavcev, ki je bil podpisan 17. 5. 1993, je bil sklenjen na podlagi določb 35. in 33. člena ZDR.

Pri takem dejanskem stanju je ostalo odprto vprašanje, s katerim se nižji sodišči nista ukvarjali, kaj je v letu 1993 sploh bil razlog, da se je delavec zaposlil v drugi organizaciji. Za pravilno odločitev je to nujno ugotoviti, saj gre za različne pravne situacije. Posledice prevzema delavca v drugo organizacijo oziroma delodajalca po 15. členu zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja (ZTPDR – Uradni list SFRJ št. 60/89 in 42/90) pod pogoji in v primerih, določenimi v splošnem aktu, niso enake, kot bi bile v primeru zagotovitve ustrezne zaposlitve v drugi organizaciji oziroma pri delodajalcu (36. f člen ZDR), zaradi realizacije programa razreševanja presežkov delavcev (35. člen ZDR). V prvem primeru bi se pri izračunu odpravnine tožniku res lahko sešteval čas zaposlitve pri obeh delodajalcih, v drugem primeru pa bi bila odpravnina za delo pri prejšnjem delodajalcu, z zagotovitvijo ustrezne zaposlitve, že konzumirana.

Zato je uporaba določbe 15. člena ZTPDR, kar naj bi že pomenilo, da je šlo v spornem primeru za prevzem delavca pod pogoji in v primerih, določenimi s splošnim aktom, ne da bi bili izvedeni ustreznih dokazi, vsaj preuranjena. To še toliko bolj, ker tako sporazum o prehodu delavcev kot tudi odločba o prenehanju delovnega razmerja temeljita na določilih 35. in 33. člena ZDR, ne pa na določilih 15. člena ZTPDR.

Zato bi bilo nujno proučiti vsaj verificiran program za rešitev presežnih delavcev gospodarske družbe. Šele na podlagi tega zaključka pa bi bila nato možna pravilna odločitev, ali gre tožniku odpravnina kot trajno presežnemu delavcu za čas dela skupaj pri gospodarski družbi in drugi gospodarski družbi, ali samo za čas dela pri drugi gospodarski družbi.

Ker v izpodbijani sodbi ni ugotovljen razlog zaposlitve tožnika pri drugem delodajalcu, ni osnove za uporabo 15. člena ZTPDR ali 35. člena ZDR, in zato tudi ni možna pravilna odločitev o tem, kakšna odpravnina mu kot trajno presežnemu delavcu pripada. Zato je revizijsko sodišče na podlagi določb drugega odstavka 395. člena ZPP reviziji ugodilo, razveljavilo sodbi sodišča prve in druge stopnje in zadevo vrnilo v novo sojenje sodišču prve stopnje.

PRAVNA SVETOVALKA

Lučka Böhm, svetovalka predsedstva ZSSS

Na upokojitev bo treba še počakati

Vprašanje: Rodila sem se 9. 11. 1954 in imam dva otroke. Zaposlila sem se 10 mesecev pred svojim 18. rojstnim dnevom. Imam 29 let pokojninske dobe. Leta 1978 sem bila 9 mesecev prijavljena na borzi dela. Kdaj se bom lahko upokojila?

Odgovor: Ženska se sme najprej starostno upokojiti, če zbere "polno" pokojninsko dobo. Ta pa se bo za ženske od leta 2002 dalje vsako leto podaljšala za 3 mesece, dokler nekega dne ne bo znašala 38 let. Po mojih izračunih boste "polno" pokojninsko dobo 37 let dopolnili 12. 10. 2009 (to leto prehodnega obdobja bo namreč za ženske veljala "polna" pokojninska doba 37 let).

Leta 2009 bo za ženske s "polno" pokojninsko dobo veljalo, da se smejo starostno upokojiti, če so stare vsaj 56 let in 4 mesece. Vi pa boste oktobra 2009 stari šele 55 let. Toda na račun dveh otrok (če sta slovenska državljana) se vam bo

lahko ta splošno določena upokojitvena starost znižala za 12,5 meseca in na račun 10 mesecev zavarovanja pred 18. letom še za dodatnih 6,6 meseca oziroma skupaj za 19,1 meseca. To pomeni, da boste 12. 10. 2009 že dovolj stari in se boste lahko na ta dan upokojili, saj bo leta 2009 za vas osebno veljala najnižja možna upokojitvena starost 54 let 8 mesecev in 27 dni.

Če se vam bo leta 2009 še vedno mudilo v pokoj, imate še možnost dokupa 9 mesecev pokojninske dobe na račun prijave na borzi dela. Če boste to storili, se boste lahko upokojili že na začetku leta 2009.

Zahvala

Vsem sodelavcem in sindikalnim organizacijam se zahvaljujem za sožalja in spodbude, ki so mi jih izrekli ob nenadni izgubi brata Dušana.

Srečko Čater

Sodelovanje sindikatov komunale oživelo

V Ljubljani četrto srečanje sindikatov komunale iz vseh držav naslednic Jugoslavije - Utrjuje se spomladi podpisani protokol o sodelovanju

Konec preteklega tedna so se v Ljubljani četrtič in prvokrat v popolni sestavi, tudi s predstavniki Hrvaške, srečali na delovnem sestanku predsedniki sindikatov komunale držav naslednic nekdanje Jugoslavije. Sodelovanje je raslo postopoma zadnja leta in doseglo prvi vrhunec letošnjega februarja, ko so na srečanju v Beogradu predstavniki šestih od sedmih sindikalnih central komunale (še vedno brez hrvaškega Samostojnega sindikata delavcev v komunalni in stanovanjski dejavnosti) sprejeli Protokol o razvijanju medsebojnega sodelovanja. Po tem protokolu naj bi podpisniki, sindikati komunalnih organizacij iz držav naslednic Jugoslavije, sodelovali pri razvijanju in varovanju ekonomskih, socialnih, delovnopравниh, izobraževalnih, kulturnih in drugih skupnih interesov delavcev v teh dejavnostih. Trudili se bodo pri doseganju in zaščiti sindikalnih pravic in svobode interesnega organiziranja. Izmenjevali bodo informacije in izkušnje s področja kolektivnih pogodb, tripartitnega sodelovanja, načina ugotavljanja najnižje cene dela v komunalnih sistemih, metodah privatizacije, metodah in vsebinah sindikalnega delovanja. V protokolu so se zavezali tudi k sodelovanju pri povezovanju komunalnih sindikatov v Evropsko konfederacijo sindikatov.

Predsedniki sindikatov komunale držav naslednic Jugoslavije med pogovorom pri predsedniku ZSSS Dušanu Semoliču.

Nov vrhunec je sodelovanje doseglo na četrtem srečanju konec minulega tedna v Ljubljani, ko se ga je udeležila tudi močna delegacija sindikata hrvaških komunalcev. Hrvati, ki se sicer že leta redno srečujejo s sindikatom slovenskih komunalcev, so se seznanili z vsebino protokola in kaže, da ga bodo sprejeli.

Republiški odbor sindikata komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami je kolegom iz nekdanje skupne države pripravil vsebinsko bogato srečanje. Najprej jih je predsednik ZSSS Dušan Semolič se-

znalil z ustrojem in delovanjem Zveze svobodnih sindikatov in odgovoril na nekaj vprašanj gostov. Eno tipičnih vprašanj je bilo, kako ste uspeli doseči to in ono, na primer vključiti svoje predstavnike v skupščino zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, v skupščino zavoda za zdravstveno zavarovanje, kako deluje ekonomsko-socialni svet itd. Manj, kot bi bilo pričakovati, so se na srečanjih komunalcev iz bivše Jugoslavije pogovarjali o problematiki kolektivnih pogodb. Vendar je to tudi razumljivo glede na teme, ki v nekdanjih republikah Jugoslavije trenutno prevladujejo: to so vprašanja privatizacije komunalnih podjetij, or-

ganiziranosti sindikatov, pri čemer se tudi v teh državah srečujejo s sindikalnim pluralizmom in ponekod tudi s provladnimi sindikati. Skupna ugotovitev srečanja je bila, da je veliko število sindikatov temu gibanju škodljivo.

V nadaljevanju srečanja so slovenski gostitelji gostom pokazali in razložili delovanje sindikalnega izobraževalnega centra v Radovljici. Obiskali pa so tudi območno organizacijo sindikata za Podravje v Mariboru, kjer jim je sekretarka Vekoslava Kraševc obrazložila delovanje območne organizacije. Obiskali pa so tudi mariborsko javno podjetje Toplotna oskrba Maribor (TOM), kjer so se seznanili z delovanjem podjetja in njegovega sindikata ter z odnosom ustanovitelja podjetja (občino) do podjetja, zlasti glede cenovne politike. Da je bilo vmes tudi veliko dvostranskih pogovorov, ni treba posebej poudarjati. Precej se je govorilo tudi o sodelovanju s sorodnimi sindikati okoliških držav, Madžarske, Bolgarije in Romunije, pri čemer je, kot kaže, utihnila ne tako stara zamisel o nekakšni balkanski federaciji sindikatov komunalne.

Skupna ocena srečanja je bila, da je sodelovanje med sindikati komunalnih organizacij zaživelo, saj so se ga udeležili tudi predstavniki sindikata komunale iz Hrvaške. Posebej uspešno pa bo, če bodo protokol o sodelovanju Hrvati tudi podpisali.

Naslednje srečanje naj bi bilo jenseni v Makedoniji na športnih igrah komunalnih delavcev Makedonije, vendar se v ROS komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije bolj nagibajo k organizaciji tematskih srečanj in srečanj na skupščinah sindikatov komunale v posameznih državah naslednicah nekdanje Jugoslavije. V Slovenijo bodo kolege s področja bivše Jugoslavije komunalci spet povabili prihodnje leto, na svojo volilno skupščino.

B. R.

Predsedniki komunalnih sindikatov s področja nekdanje Jugoslavije Svetozar Ercegovac, Rajko Vujadinović, Rifat Muhmutović, Ivan Babić, Dimče Bogatinoski in Mile Ribić so si skupaj z Alojzom Terbutcem in drugimi spremljevalci ogledali tudi Blejski otok.

SLOVENIJA
V EVROPSKI UNIJI

Vse kar mora vedeti Slovenec –
jutrišnji državljani EU

SLOVENIJA
Demokracija in Evropa

Kaj je prosti pretok delovne sile v Evropski uniji?

Odgovor: Odprt trg delovne sile je eden bistvenih elementov notranjega skupnega trga Evropske unije. Iskalcem zaposlitve omogoča, da si delo iščejo ne le v mejah svoje države, ampak na področju vseh držav članic Evropske unije. To med drugim spodbuja priliv delovne sile na območja, kjer je potrebna. Edina izjema so javne službe zaradi varovanja splošnega interesa države in zato potrebne zvestobe zaposlenega do države. Državljeni EU smejo tudi kjerkoli v EU opravljati dejavnost kot samozaposleni oziroma ustanoviti podjetje.

Vir: publikacija Urada vlade za informiranje

Drugi sindikati se tu preprosto niso mogli prijati

Pogovarjali smo se z Ivanom Vončino, predsednikom območne organizacije ZSSS idrijsko-cerkljanskega območja

Ivan Vončina, predsednik območne organizacije ZSSS idrijsko-cerkljanskega območja, nas je prosil, naj se oglašimo na obisk v poznih dopoldanskih urah, potem, ko je glavna dela že opravljena. Je namreč nepoklicni predsednik sindikata tako v svojem podjetju kot območne organizacije ZSSS. Zato mora delo v sindikatu prilagoditi delovnim obveznostim. Ker je od našega zadnjega obiska minilo kar nekaj časa, smo najprej povprašali po novicah.

Kaj je na vašem območju novega?

Območna organizacija pokriva idrijsko-cerkljansko regijo, kjer je največ elektro in strojne industrije. Zato je sindikat SKEI tako po številu članov kot po finančni plati daleč najmočnejši sindikat na tem območju. Na tem območju sta dve žagi, v Godoviču in Spodnji Idriji, nekaj lesne industrije je v Cerknem. Med trgovskimi podjetji je največji Mercator. Novo je to, da smo ostali tako rekoč brez tekstilne industrije; tako Čipka leta 1998 kot Labod leta 2000 sta šla v stečaj. Čipka se je sicer preimenovala v Čipka art in še nekaj 'miga', v Labodu pa se je delo povsem ustavilo, stavba in stroji so prodani. Delavke Čipke in Laboda so imele precej težav pri prezaposlovanju. Nekaj se jih je uspelo prezaposeliti v Rotomatiki, nekaj v Eti, nekaj v naši firmi Rovent, ki jo je pred časom kupil holding Iskra.

Drugače pa je na tem koncu velika zaposlenost in kvalificiranih delavcev celo primanjkuje. Nezaposlenost je med tremi in šestimi odstotki. Zato zaposlujeemo celo delavce s štajerskega konca, imamo tudi pet delavcev iz Moldavije. Na delo v Cerkno se vozijo ljudje iz Ljubljane, Škofje Loke in Tolmina. Primanjkuje pa nam stanovanj. Marsikdo, ki se vozi na delo od daleč, bi se tu rad naselil, vendar stanovanj ni dovolj ali pa so predraga.

Kako v podjetjih spoštujejo pravice zaposlenih? Verjetno neupoštevajo glede na to, da gre večini podjetij dobro, ni veliko?

Moram reči, da je kršitev kar nekaj, ponekod so težave z izplačilom regresa, plačevanjem potnih stroškov, nadomestil za prehrano itd. Delodajalci radi kaj prihranijo, zaposleni pa imajo radi izplačila v najvišjih zneskih, zato je pogosto po-

Ivan Vončina: Ljudje na našem koncu še vedno mislijo, da je ZSSS edini pravi sindikat. Zato se drugi sindikati kljub poskusom niso uspeli ukoreniniti.

treben posvet s pravno službo območne organizacije, da pojasni, kako stvari v resnici stojijo. V pravni službi ljudje vprašujejo o ustreznosti vsebine raznih pogodb itd. Pomoč in nasvet dobi vsak član, ki se napoti ponj. Marsikdo pa se po nasvet napoti celo v Novo Gorico ali Ajdovščino. Mnogi se težko zaupajo v svojem okolju, saj jim ni pogodu, da bi o njihovih težavah zvedeli prijatelji, sosedi.

Ali pravice delavcem kršijo tudi v velikih, uspešnih podjetjih?

Ne, v največjih podjetjih je na tem področju red. Toda v manjših podjetjih pogosto prihaja do kršitev. Na primer pri nas, v Rotosu, imamo težave z izplačilom regresa. Letos smo ga sicer dobili pred koncem junija, toda v preteklih letih smo se morali z upravo pogajati za regres že decembra, da smo ga potem dobili izplačanega v dveh obrokih do konca leta.

Ali ima za to pozitivno spremembo zasluge sindikat ali pa je posredi tudi boljše poslovanje podjetja?

Gre izključno za prizadevanje sindikata. Regresa smo dobili nekaj v bonih, s katerimi smo lahko kupili špecerijo. Božičnice, o kateri se redno začnemo pogajati že sredi leta, pa nam še ni uspelo izboriti.

Torej imate več dela kot predsednik sindikata v svojem

podjetju kot pa v vlogi predsednika območne sindikalne organizacije?

Ponavadi je res tako. Na območni organizaciji se dogovorimo, kaj bo kdo delal, in delo potem steče. V svojem podjetju pa moram kot predsednik voditi vse njegove akcije sindikata.

Koliko je zaposlenih v IMP Rotosu?

Okoli 50, članov sindikata pa je okoli 40 delavcev.

Kako združujete svoje delo v podjetju z neprofesionalnim vodenjem dveh sindikalnih organizacij?

Podjetje mi ne dela težav, čeprav kdaj pa kdaj porabim za kak problem več časa. Se pa sam izogibam temu, da bi delo na delovnem mestu trpelo zaradi sindikata. Sestanke sindikata v podjetju imamo med delovnim časom, na območni organizaciji pa se sestajamo popoldne.

Nihče od vodstva še ni rekel kakšne kritične besede čez sindikat, kvečjemu kako besedo spodbude. Nedavno smo ustanovili svet delavcev. Območna organizacija je skicala vse sindikalne zaupnike in jim postavila za nalogo, da povsod, kjer je to potrebno, spodbudijo ustanovitev oziroma volitve v svete delavcev.

V Rotosu, pravite, se sindikat in uprava dobro ujameta. Kako pa je v drugih podjetjih, ali se kdaj kak sindikalni zaupnik iz kakega podjetja potoži glede odnosov v podjetju?

Nihče se mi še ni potožil, čeprav jih spodbujamo, naj svobodno povedo, če potrebujejo pomoč območne sindikalne organizacije ali čutijo potrebo, da jih obiščemo. In nihče ni dejal, da bi ga kdo od vodstva gledal postrani, da bi sindikalno udejstvovanje vplivalo na odnos vodstva do njega.

Koliko članov ZSSS je v tej regiji?

Članov je med 2500 do 3000, največ v Iskri Rotomatiki, Eti, Kolektorju in IMP Klimi. Moram pa dodati, da na tem koncu ni niti enega drugega sindikata. Nobeden se ni uspel ukoreniniti. Ljudje pač še vedno čutijo, da je pravi sindikat samo ZSSS.

Na območni organizaciji pa imamo nekaj težav s financami. Iz nekaterih podjetij, ki imajo sedež drugje, ne na našem območju, gre članarina sindikatu v matičnim podjet-

ju, denimo Mercatorju v Sežano, iz lesarskih podjetij pa neposredno na sedež sindikata v Ljubljano. Ker območna organizacija vseskozi nudi pravno pomoč vsem članom ZSSS, mislim, da bi ji zato moral pripasti del članarine vseh sindikatov tega območja. Razen SKEI so drugi sindikati številčno tako šibki, da se od njih skupaj nabere mesečno le nekaj 40.000 tolarjev. Zato SKEI so lidarnostno pomaga drugim sindikatom. O tem sicer ne govorimo preveč na glas, saj se zavedamo, da je takšna solidarnost med sindikati posevsem normalna.

Kaj pa mladi in sindikat? Na nekaterih območnih sindikalnih organizacijah tarnajo, da se mladi v sindikat nočejo vključevati. Kako je s tem pri vas?

Ko pride v podjetje mlad delavec, ga obišče sindikalni zaupnik. Pove mu, kakšne so prednosti članstva v sindikatu, in mu pusti nekaj časa za premislek. Moram reči, da je skoraj vsak, s katerim sem sam govoril, izrazil željo po včlanitvi. Ko pa delavec zamenja podjetje, mu naročimo, naj se v novi firmi javi tamkajšnjemu sindikalnemu zaupniku. O prezaposlitvi obvestimo tudi sindikalnega zaupnika v delavčevem novem podjetju.

S čim se ukvarjate sedaj?

Pripravljamo se že na kongres SKEI, ki bo v prihodnjem letu. Imamo tudi nekaj zamisli, kdo bi za mesec prevzel vodenje območne organizacije ZSSS. Predsednik območne organizacije sem četrto leto, vendar mi do upokojitve manjkajo še tri leta. Rad bi, da bi delo v sindikatu nemoteno teklo dalje, in zato iščemo naslednika že zdaj, ne šele zadnji trenutek.

Katere so ta hip ključne naloge sindikata?

Najpomembnejša naloga so plače. Prvi štirje tarifni razredi so pre nizki, morali bi jih povečati. Treba je sicer reči, da pri nas velika, dobro stoječa podjetja dajejo več kot je zapisano v kolektivnih pogodbah. Pri majhnih podjetjih pa ni tako in plače po kolektivnih pogodbah v prvih štirih tarifnih razredih so marsikje sramotno nizke. Saj ljudje potem dobijo dodatek do ravni minimalne plače, vendar bi morale biti plače na tej ravni določene že v kolektivnih pogodbah. Nihče naj ne bi dobival dodatka zato, da bi plača dosegla zakonsko določeno minimalno plačo! Seveda je to cilj in naloga vseh sindikatov. Treba bi bilo doseči, da bi tisti, ki vrečo polnijo, tudi več dobili iz nje. Saj potrebujemo zdravstvo, šolstvo itd., toda vrečo polni gospodarstvo. Ni prav, da tisti, ki živi od proračuna, lahko plače dviguje, tisti, ki proračun polni, pa jih ne more oziroma ne sme.

Delo in umetnost gresta lepo skupaj

V idrijskem IMP Rotosu razstavlja delavec tega podjetja svoj likovni opus

Nemara najlepša, najbolj prijetna jedilnica v kakem slovenskem podjetju je v idrijskem podjetju IMP Rotos. V njej je razstava, presek skozi tri desetletja likovnega ustvarjanja Slavka Pelhana, kiparja, slikarja, sicer pa vodje proizvodnje v tem podjetju. Razstavlja kakih sto svojih del.

Pelhan je začel likovno ustvarjati že kot vajenec in na razstavi ima tudi svojo prvo skulpturo.

"Najprej sem začel kipariti," pravi. "Oblikujem kovino, kamen, les, uporabljam gips, glino, graviram na steklo. Niso mi tuje perorisbe, akvareli, v zadnjem času pa uporabljam mešano tehniko in pastel. Na ta način se lahko izražam, kot mi trenutno ustreza."

"Vzori?"
"Nikoli jih nisem imel, niti nisem želel koga posnemati. Sam sem se prikopal do zaključkov. Hočem biti čisto samosvoj, izražati se tako, kot mislim, da je najbolje. Tudi nisem nikoli prebral nobene knjige o slikarstvu. Nekajkrat sem obiskal Toneta Svetino in se pogovarjal z njim, ne zato, da bi ga kopiral, ampak ker

Slavko Pelhan: Nikoli nisem želel imeti kakega vzora, želel sem se izražati povsem na svoj način.

je delal skulpture iz orožja, jaz pa jih varim iz odpadnih strojnih delov."

Slavko Pelhan predstavlja svoj življenjski opus likovnega ustvarjanja. Vendar razstava še ni v celoti postavljena, Slavko je namreč prav v času, ko jo je začel postavljati, pričel zelo zagnano slikati in v zadnjih mesecih je nastalo okoli 40 novih slik, ki bi jih tudi rad vključil v razstavo. Zato bo otvoritev, kot pravi, šele po dopustih. Pri pokrivanju stroškov razstave ga je podprla sindikalna organizacija. Podpira pa ga tudi podjetje, saj mu je omogočilo, da je v njegovih prostorih postavil atelje. Pelhan zato za podjetje izdeluje poslovna darila.

"Motivika na slikah?"

"Prevladuje ženska podoba, večinoma abstraktna, precej je simbolike. Na razstavi je predvsem čustvena motivika, moji pogledi na svet skozi 30 let. Imel sem burno mladost, kar se vidi v načinu izražanja, v močnih barvah."

B. R.

Jedilnica v IMP Rotosu v Idriji je ta čas polna Slavkovih skulptur in slik. Vsekakor izjemna poživitev običajnih, skoraj kaznilniško duhomornih videzov jedilnic v večini slovenskih industrijskih podjetij.

Sindikalna lista

Julij 2001

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

– cela dnevnicna (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.156,00
– polovična dnevnicna (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.077,00
– znižana dnevnicna (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.447,00

2. Kilometrini

(od 3. 4. 2001 dalje)	52,83	52,83
(od 18. 4. 2001 dalje)	55,23	55,23
(od 3. 5. 2001 dalje)	56,97	56,97
(od 15. 5. 2001 dalje)	58,44	58,44
(od 12. 6. 2001 dalje)	55,41	55,41
(od 27. 6. 2001 dalje)	53,67	53,67
(od 1. 7. 2001 dalje)**	51,72	51,72
(od 10. 7. 2001 dalje)**	51,66	51,66

3. Ločeno življenje*

82.413,00 60.671,00

4. Prenosišče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 7. 2001)

– po SKPGD (na delovni dan) 645,00 645,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	60.518,00	51.005,00
– za 20 let	90.777,00	76.507,00
– za 30 let	121.036,00	102.009,00

2. Odpravnina ob upokojitvi

412.062,00 620.676,00
oziroma dve plači oziroma tri plače
delavca, če je to delavca, če je to
zanj ugodneje zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči*

– po SKPD – ob smrti delavca	123.619,00	102.009,00
– ob smrti v ožji družini	61.809,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 1. 2001)

84.418,00 84.418,00

5. Zajamčena plača (od 1. 1. 2001)

44.367,00 44.367,00

6. Regres za letni dopust

– najmanj	117.298,00	117.298,00
– ali največ	144.824,00	
	(70 % povprečne slovenske plače)	

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

** Po zakonu o spremembah zakona o višini povračil stroškov ... (Uradni list RS št. 48/2001) in uredbi Vlade RS (Uradni list št. 50/2001). Če so povračila višja od določenih v zakonu in uredbi, se nanje plačajo davki in prispevki.

Strokovna služba ZSSS

Pogovor s predsednikom Sindikata KNG v Plastdispenzerju v Ormožu Tomažem Bolčevičem

Plače v naši državi so prenizke

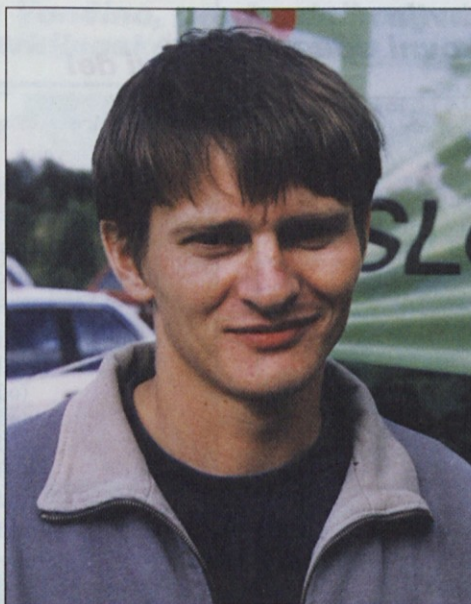
“Naše podjetje ima tujega lastnika, ki dosledno spoštuje določila naše kolektivne pogodbe ter slovensko delovnopravno zakonodajo,” pravi predsednik Sindikata kemične, nekovinske in gumarske industrije (KNG) v Plastdispenzerju v Ormožu Tomaž Bolčevič. “Kljub temu pa mnogi delavci s svojimi plačami težko preživljajo svoje družine, saj so izhodiščne plače po naši kolektivni pogodbi prenizke, kar še posebej občutijo delavci, ki so razporejeni v nižje tarifne razrede.”

V Plastdispenzerju, ta je v stoodstotni lasti podjetja Edhass iz Linza v Avstriji, je zaposlenih okoli 220 delavcev in proizvajajo Pez figurice iz plastike. “Vsak mesec jih proizvedemo najmanj štiri milijone in domala vse izvozimo,” pravi Bolčevič. “Figurice iz Ormoža lahko najdete v trgovinah po vsem svetu, od Evrope do Amerike.”

Sliši se neverjetno, pa je vendarle res! V Ormožu stoji velika tovarna z 220 zaposlenimi in številnimi kooperanti, ki proizvajajo samo in izključno drobcene plastične figurice za bonbone. “Pa naj še kdo reče, da globalizacija evropskega in svetovnega tržišča še ni segla do nas!” pravi Bolčevič.

Plastdispenzer je sodobno opremljena tovarna, saj je več kot polovica strojev novih. “V proizvodnji uporabljamo CNC-tehnologijo. Ker imamo sodobne stroje, delo v naši tovarni fizično ni zelo naporno, terja pa zbranost in odgovornost. Seveda pa so tudi v našem podjetju delovna mesta – denimo v skladišču in še kje, ki so fizično precej naporna. Omeniti velja tudi to, da delo poteka v štirih izmenah, tako da delamo non-stop! Sicer pa je velika večina delavcev razvrščena v prvi tarifni razred.”

Poleg brizgalcev, tiskalcev in delavcev v montaži pa potrebuje Plastdispenzer tudi delavce za sestavljanje figuric. “Naše podjetje daje delo tudi številnim kooperantom, ki za nas sestavljajo figurice. Na ta način pomembno prispeva k boljšim socialnim razmeram na na-

Tomaž Bolčevič: Večina delavcev v našem podjetju prejema z zakonom zajamčeno minimalno plačo, kar je samo dokaz več, da so izhodiščne plače po kolektivni pogodbi prenizke.

šem območju, ki velja za manj razvito in demografsko ogroženo.”

Kakšen pa je položaj delavcev? “Plače v našem podjetju so nekoliko nad kolektivno pogodbo, kar pa večini delavcev, ki so razvrščeni v najnižje tarifne razrede, nič ne pomeni, saj prejemajo zelo nizko plačo. Večina zaposlenih v Plastdispenzerju za to prejema dodatek k z zakonom zagotovljeni minimalni plači, kar je samo še dokaz več, kako nizke so izhodiščne plače po naši kolektivni pogodbi,” pravi Bolčevič. “Prvi del regresa za letni dopust smo že dobili, podjetje delavcem zagotavlja tudi toplo malico in vrača stroške prevoza na delo in z dela. Lani smo prejeli tudi božičnico, delodajalec pa nam pokrije tudi

stroške noveletnega srečanja kolektiva. Delodajalec nam je obljubil tudi, da nas bo ob 10. obletnici podjetja popeljal v Linz na sedež koncerna!”

V Plastdispenzerju imajo pravilnik o delovnih razmerjih, ki natančno določa pravice in obveznosti delavcev. Ali deluje v podjetju svet delavcev? “Ne,” pravi Bolčevič. “Interese delavcev zastopa samo naš sindikat. Reči pa moram, da so odnosi med sindikatom in vodstvom podjetja korektni in dobri. Probleme rešujemo s pogovori in pogajanjem. Kakšnih večjih problemov v podjetju trenutno niti nimamo. Seveda pa si vsi delavci želimo, da bi bile plače višje. Verjetno pa to ni samo naš problem, saj podobno razmišlja večina delavcev v Sloveniji. Plače so pri nas glede na inflacijo in draginjo nasploh prenizke. Morda bi morali biti sindikalisti na državni ravni bolj odločni v zahtevah za višje plače!”

Velja to tudi za sindikat v podjetju? “Delno! Morda bomo tudi mi morali bolj odločno zahtevati višje plače, saj s sedanjimi velikimi delavci zelo težko preživljajo svoje družine. Plače so zares prenizke,” pravi Bolčevič, ki je na čelu sindikata v podjetju od lanskega leta.

Ali delavci spremljajo dejavnost sindikatov na državni ravni? “Večina naših delavcev mora tudi po službi doma poprijeti za delo, če hočejo ob skromnih plačah normalno preživljati svoje družine. Veliko delavcev ima doma nekaj zemlje, na kateri si ne bi mogli zagotoviti socialne varnosti, lahko pa si pridelajo nekaj hrane. Zaradi preobremenjenosti z delom večina delavcev nima časa, da bi podrobno spremljala, kako potekajo pogajanja med socialnimi partnerji na državni ravni. Skrb za to prepuščajo svojemu sindikatu, ki mu zaupajo, da bo dosledno zastopal njihove interese ter se boril za delavske pravice. Sindikalni zaupniki v podjetju pa jih, kolikor je v naših močeh, o tem tudi obveščamo.”

Tomaž Kšela

Sindikat državnih in družbenih organov Slovenije

Generalnemu sekretarju Vlade Republike Slovenije

ZADEVA: Predlog za zadržanje izvajanja in spremembo sklepov 34. seje Vlade RS o prodaji počitniških objektov in opreme Agencije RS za plačilni promet

Republiški odbor Sindikata državnih in družbenih organov Slovenije je bil naknadno obveščen, da je vlada na 34. seji 28. junija potrdila načrt prodaje počitniških objektov

in opreme Agencije RS za plačilni promet. Republiški odbor SDDO se s takim pristopom vlade ne strinja, ker nas o tej nameri in pristopu ni prej obvestila in dala možnosti dru-

gačnega reševanja. S tem dejanjem so kršena načela socialnega partnerstva, ki jih vsebuje tudi kolektivna pogodba za negospodarstvo.

Republiški odbor je ministra Mirka Bandlja osebno že večkrat, nazadnje z dopisom marca 2001, opozoril na potrebo ureditve evidenc, statusa in upravljanja ter gospodarjenja s počitniškimi zmogljivostmi v državni upravi, kjer večina zaposlenih delavcev nima možnosti za cenejše oblike počitniškega letovanja. V sindikatu ugotavljam, da evidence marsikje niso urejene in zato še danes ne vemo, kakšno je stanje objektov, gradbeno in funkcionalno

Republiški odbor SDDO je sprejel stališče, podpira ga velika večina članov sindikata, da je pripravljen prevzeti in organizirati

Anketa

Varnost in zdravje v našem podjetju

Zakon o varnosti in zdravju pri delu bo po dveletnem prehodnem obdobju začel veljati 28. julija. Sindikalisti smo v prehodnem obdobju poskušali opozarjati delodajalce na njegove določbe in njihove obveznosti, vendar zanj niso pokazali pravega interesa. Šele v zadnjih mesecih so se delodajalci začeli zavedati pomena skrbi za varnost in zdravje pri delu. Če delodajalci prehodnega obdobja niso izkoristili za pripravo izjave o varnosti z oceno tveganja, je ta naloga zdaj zanje veliko breme.

Sindikalne zaupnike štirih večjih podjetij domžalskega območja smo vprašali, kako so delodajalci doslej skrbeli za zdravje in varnost pri delu in kaj bo delavcem prinesel novi zakon.

Alojz Zupan, Helios: *Delaj varno, zakon je na tvoji strani!*

Menim, da je bilo v Heliosu že pred uveljavitvijo novega zakona to področje zgledno urejeno. Zaradi narave proizvodnje (kemikalije, hlapi ...) imamo ves čas strokovno usposobljeno službo za varstvo

pri delu, opravljajo se periodični pregledi v ambulanti medicine dela, na preventivno okrevanje gre vsako leto določeno število zaposlenih.

Po mojem mnenju se z uveljavitvijo novega zakona varnost in zdravje pri delu postavlja na mnogo višjo raven. Premik vidim predvsem v tem, da je po novem zagotavljanje varnosti in posledično zdravje pravica in hkrati dolžnost vsakega zaposlenega. Seveda mora

upravljanje teh počitniških zmogljivosti. Štirinajstega marca smo prejeli mnenje, oblikovano v Servisu skupnih službe Vlade RS, ki je v določenih elementih zavajajoče in netočno tako glede stopnje zadovoljstva organov s sedanjim načinom urejanja teh zadev in tudi glede pravnega nasledstva SDDO. Članov sindikata, ki so povezani v SDDO in jih predstavlja in zastopa republiški odbor, je 14.300 in večina med njimi nima organiziranih možnosti za uporabo počitniških zmogljivosti v posameznem državnem organu, službi oziroma ministrstvu.

Glavni urad DURS-a nas je 20. marca obvestil, da ima za vse zaposlene DURS le dve počitniški enoti. Le dve počitniški enoti za približno 2600 zaposlenih najbrž ni podlaga za ugotovitev, da so organi v državni upravi za

mo še veliko postoriti za osveščanje zaposlenih. Bistvo nove ureditve pa je zajeto v sloganu: „Delaj varno, zakon je na tvoji strani!“

Danica Merlin, Tosama: *Upam, da izvajanje novega zakona ne bo zamujalo.*

Prepričana sem, da kljub dveletnemu prehodnemu obdobju delodajalci izjav o varnosti ne bodo sprejeli do zakonskega roka. Del krivde za to zagotovo nosi država, ki je

zamujala s podzakonskimi akti. Tudi sindikati smo se zadeve lotili prepozno in na naloge le opozarjali. Bojim se, da mnogim še vedno ni jasno, za kaj jih izjava o varnosti zavezuje. Bojim se, da se bo kdo streznil šele, ko bo posledice čutil na svoji koži oz. žepu.

Vesela bom, če se pri zadnji trditvi motim.

Janez Brecljnik, Lip Radomlje: *Varna delovna mesta zagotavljajo večje zadovoljstvo, produktivnost in kakovost.*

Predelava in obdelava lesa spada med tiste dejavnosti, ki so z vidika varnosti in zdravja pri delu problematične. Pri naši proizvodnji se

pojavlja nadpovprečno veliko število nesreč, delavci so pogosto izpostavljeni obremenjujočim delovnim in ekološkim pogojem. Zaradi tega smo si še po starem zakonu priza-

dovoljni s sedanjim načinom urejanja teh razmerij.

Na konferenci sindikata DURS, ki ima 1650 članov sindikata, je bilo že večkrat postavljeno vprašanje in podani konkretni predlogi vodstvu DURS in prejšnjemu vodstvu Ministrstva za finance, kako pristopiti k urejanju te problematike. Pravega odziva ni bilo, ker se reševanja teh vprašanj niso lotili.

Zaradi vsega tega vam predlagamo, da se sestanemo in uskladimo stališča republiškega odbora, ministrstva za finance, vodstva DURS, vodstva APP RS o izvedbi sklepov Vlade RS z dne 28. 6. 2001. Republiški odbor SDDO je pripravljen pod določenimi pogoji prevzeti počitniške objekte in opremo objektov APP za zaposlene v DURS. Pripravljen je prevzeti tudi druge počitniške zmogljivosti, saj

devali delavcem zagotoviti varnejše in zdravilo delo. Že pred več kot desetimi leti smo imeli v nekaterih oddelkih in na določenih področjih varnost pri delu vzorno urejeno. Po osamosvojitvi naše države je bila zaradi zniževanja stroškov v podjetju izvedena reorganizacija, pri kateri smo skušali varčevati tudi pri vzdrževanju in požarni varnosti. Zaradi tega smo zmanjšali skrb za varnost in zdravje zaposlenih.

Novi zakon skupaj s spremljajočimi predpisi nedvoumno določa dolžnosti delodajalcev in delavcev v zvezi z zagotavljanjem varnega in zdravega dela. Ker natančneje določa tudi odgovorne za izvedbo ukrepov, menim, da bo nova zakonodaja pripomogla k večji skrbi za varnost in zdravje delavcev.

Tega se vse bolj zaveda tudi naše vodstvo podjetja. Bolje urejeno področje varnosti in zdravja pri delu bo omogočilo povečanje produktivnosti, izboljšanje kakovosti, večji ugled podjetja, zmanjšala pa se bo odsotnost z dela.

V podjetju že izvajamo nekatera določila nove zakonodaje in pripravljamo izjavo o varnosti z oceno tveganja za posamezna delovna mesta, objekte in skupine delavcev.

Jane Mušič, Vele: *Za varnost pri delu moramo poskrbeti tudi sami.*

Doslej smo v naši družbi skrbeli za zdravje in varnost delavcev na podlagi pravilnika o varstvu pri delu, pravilnika o osebnih zaščitnih sredstvih, navodil za delo z različnimi

stroji in napravami (viličar, salamoreznica, itd.).

V skladu z novim zakonom pripravljamo izjavo o varnosti z oceno tveganja za vsa delovna mesta. Pri tem sodeluje podjetje Magos, imamo tudi pogodbo s pooblaščenim zdravnikom medicine dela. Novi zakon bo gotovo prispeval k večji skrbi za varnost in zdravje delavcev, vendar samo tako, da bomo delavci tudi sami skrbeli za varnost in zdravje.

Justi Arnuš

je bil marsikateri objekt zgrajen z odpovedovanjem dela plače, regresa za dopust, sindikalne članarine in s prostovoljnim delom.

Pozivamo vas, da do usklajevalnega sestanka zadržite izvajanje sklepov Vlade RS z napovedano javno dražbo, ki zadevajo približno 35 počitniških enot APP.

Republiški odbor SDDO je pripravljen sodelovati s pristojnimi službami Vlade RS pri oblikovanju celovite informacije o problematiki počitniških zmogljivosti (status, upravljanje, gospodarjenje) in kako to ustrezno in primerno rešiti v korist zaposlenih v državni upravi.

S spoštovanjem!

Drago Ščernjavič,
sekretar republiškega odbora SDDO

Zavod dr. Marijana Borštnarja v Dornavi se seli v nove prostore

Boljše bivanjske razmere za varovance in boljše delovne razmere za delavce

“Kolektiv našega zavoda si prizadeva, da bi otrokom, mladostnikom in odraslim osebam z motnjami v duševnem razvoju zagotovil pogoje za kolikor mogoče bogato življenje in osebnostno avtonomijo, do česar imajo v civilizirani in socialno usmerjeni družbi vso pravico,” pravi direktor Zavoda dr. Marijana Borštnarja v Dornavi Milenko Rosič. “Trudimo se, da bi bil naš zavod zanje prijazen dom in da bi v njem lahko zadovoljevali vse tiste potrebe in interese, ki jih vsakdo med nami uresničuje doma.”

V Zavodu dr. Marijana Borštnarja imajo v domskem varstvu 320 varovancev, v dnevnem varstvu pa dodatno skrbijo še za 50 varovancev.

“Zavod, ki ga je leta 1953 ustanovil dr. Marijan Borštnar, ima svoje prostore v Dornavi, na Ptuj in v Mariboru,” pojasnjuje Rosič. “Včasih so bili vsi varovanci nameščeni v starem dvorcu v Dornavi, kjer so bili bivanjski pogoji zelo slabi. Leta 1990 smo 180 otrok in mladostnikov preselili v nove prostore, ki so prav tako v Dornavi, manj kot oddaljeni kilometer od starega dvorca. V nove objekte bomo v naslednjem obdobju preselili vse varovance iz stare graščine.”

Letos je zavod kupil tudi štiri stanovanja na Ptuj, v katere bo oktobra namestil 16 varovancev, ki bodo živeli v povsem običajnem socialnem okolju.

“Naš zavod je doživel v zadnjih letih hiter prostorski razvoj, še zlasti v zadnjih dveh letih,” poudarja Rosič. “Pogoji, v katerih živijo naši varovanci, so se zaradi tega temeljito izboljšali. Ko se bodo vsi varovanci vselili v nove prostore, bomo zares lahko rekli, da smo zanje ustvarili humane, dostojne in človeka vredne pogoje.”

Bivanjske razmere po meri razvite Evrope

“Nekateri pogoji, ki jih imajo naši varovanci so enaki ali boljše kot v sorodnih ustanovah v najbolj razvitih državah, drugi pa zopet ne. Pri nas so zelo dobri bivanjski pogoji, v delavnicah pa je še marsikje stiska. Gledano v celoti pa lahko rečem, da se nam pogojev, v katerih naši varovanci živijo in opravljajo delovno terapijo, ni treba sramovati. Nasprotno, nanje smo lahko ponosni in jih lahko mirno pokažemo tujcem,” pravi Rosič. “Sicer pa tujci k nam bolj redko zaidejo. Tisti, ki pridejo, pa so pozitivno presenečeni. Pred leti je bila pri nas strokovnjakinja iz Združenih držav Amerike, ki se ukvarja s vključevanjem duševno prizadetih oseb v normalno življenjsko okolje. Ko je videla, kako teče življenje v našem domu, kako poteka delovna terapija in kakšne pogoje imajo varovanci, je bila zelo presenečena. Rekla nam je, da bi bila vesela, če bi imeli pri njih enake pogoje.”

Lojz Horvat: Tako kot varovanci tudi delavci komaj čakamo, da se bo zavod iz starega dvorca v celoti preselil v nove in sodobne prostore.

Milenko Rosič: Zavod se je v zadnjem desetletju hitero prostorsko razvijal.

“Zavod varovancem omogoča tudi delovno terapijo, kar je zanje izjemno pomembno. Dela blizu 200 varovancev,” pojasnjuje direktor. Proizvajajo zlasti različne tekstilne izdelke od tekstilnih vrečk do prtov, lesene izdelke (ptičje hišice, lestve, stojala za rože, zabojnike, koše, košarice, pladnje, igrače, stolčke, otroške posteljice in podobno) ter okrasne predmete. Njihove proizvode lahko obiskovalci kupijo tudi v majhni trgovinici od starem dvorcu. “Kdor se odloči za nakup katerega koli izdelka, prispeva tudi k večjemu spoštovanju in družbenemu ugledu oseb z motnjami v duševnem razvoju.”

Kakšne načrte pa ima zavod? Ali se bo še širil? “Ne, zmogljivosti zavoda ne bomo več širili,” pravi Milenko Rosič. “Če želimo našim varovancem zagotoviti optimalne pogoje, bomo morali število varovancev v 24-urnem domskem bivanju zmanjšati za okoli tretjino. Veste, bivanjski pogoji v našem domu so zares na prvi pogled zelo dobri, vendar pa ni normalno, da v eni sobi, pa naj bo še tako lepo opremljena, živi skupaj devet ljudi. Tudi otroci, mladostniki in druge osebe z motnjami v duševnem razvoju čutijo potrebo, da so kdaj pa kdaj sami in da imajo svojo osebno avtonomnost. Prizadevamo si, da bi jim zagotovili čim višjo kvaliteto življenja.”

Vsako v življenju potrebuje podporo, osebe z motnjami v duševnem razvoju pa še prav posebej. Zato si prizadevamo, da bi uvedli več dodatnih in novih programov, s katerimi bi jim to podporo zagotavljali.” Gre za programe plavanja, fizioterapije, pedagoškega jahanja, logopedске programe in podobno.

V zavodu dr. Marijana Borštnarja je zaposlenih 360 delavcev. Delo v zavodu je zelo odgovorno, zahtevno in naporno, o čemer pričajo tudi številke, saj je zaposlenih skoraj toliko kot varovancev. Številni varovanci potrebujejo pomoč praktično 24 ur na dan in vse dni v letu.

“Med zaposlenimi je največ zdravstvenih

delavcev, ki so končali srednjo zdravstveno šolo, teh je kar 215. Okoli 60 delavcev ima visoko ali višjo izobrazbo. Med njimi so defektologi, fizioterapevti, delovni terapevti, logopedi, socialni delavci, psihologi in številni drugi strokovnjaki, ki so v bistvu projektanti rehabilitacijskih procesov. V finančno računovodsko kadrovski službi je 14 zaposlenih, zavod pa ima tudi 54 kuharic in snajžilk, 12 vodij enot in pet vodilnih delavcev,” pojasnjuje Rosič.

Plače po kolektivni pogodbi

“Zaposleni v zavodu prejemajo plače po kolektivni pogodbi,” pravi predsednik Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva v zavodu Lojz Horvat. “Pri njihovem izračunu vodstvo podjetja upošteva tudi vse dodatke, ki jih predvideva naša panožna kolektivna pogodba. Gre za dodatke za nočno delo, za nedeljsko delo, za delo med prazniki, za izmensko delo in še posebej dodatek za delo s duševno prizadetimi osebami.”

“Dodatek za delo z duševno prizadetimi osebami znaša povprečju 22 odstotkov,” pojasnjuje Rosič. “Naši financerji upoštevaajo naravo našega dela.”

Kdo pa financira zavod? “Glavni financer je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Občine financirajo bivanje odraslih oseb s svojega območja v zavodu, del sredstev pa zagotavljata tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje in Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje,” pravi Rosič.

“Plače pa kljub različnim dodatkom niso visoke,” ugotavlja Horvat in Rosič. “Zato marsikdo s plačo ni zadovoljen, še zlasti pa ne tisti, ki zaradi narave svojega dela ne prejemajo dodatkov. Tako imamo v zavodu kar nekaj delavk, ki prejemajo z zakonom zajamčeno minimalno plačo, ker so njihove plače po kolektivni pogodbi še nižje.”

Problem so tudi plače nekaterih delavcev

Sindikat VIR

Aneks h kolektivni pogodbi za dejavnost vzgoje in izobraževanja usklajen

Predstavniki Ministrstva za šolstvo, znanost in šport in reprezentativnih sindikatov v vzgoji in izobraževanju so na sestanku 16. julija dosegli soglasje o drugem delu povečanja plač v letu 2001, ki bo v skladu z Dogovorom o načinu usklajevanja plač v javnem sektorju v letu 2001 (Ur. l. RS, št. 122/2000) izvedeno s 1. avgustom.

Ker je drugi del povišanja plač namenjen zmanjšanju nesorazmernosti med plačami znotraj posamezne dejavnosti, smo se dogovorili

za diferencirano povišanje plač. Z aneksom h kolektivni pogodbi, ki bo podpisan v petek, 20. julija, bo uveden nov dodatek, ki bo za strokovne delavce znašal 0,15 količnika, za druge zaposlene pa bo dodatek odvisen od tarifne skupine:

- I. - IV. 0,18 količnika,
- V. 0,25 količnika,
- VI. 0,26 količnika,
- VII. - IX. 0,28 količnika.

Bojan Hribar,
sekretar Sindikata VIR

Letna seja sindikata vrtca Urša

Člani sindikata v vrtcu Urša Domžale so se tudi letos zbrali na letni seji. O delu in dosežkih je poročala predsednica sindikata Jožica Kramar. Člani sindikata so v razpravi pohvalili njeno delo in izrazili željo, da bi s tako vnmemo nadaljevali v prihodnje. Sindikat v vrtcu Urša meri svojo uspešnost predvsem z dosežki na področju izobraževanja, obveščanja in medsebojne pomoči. Delovno in življenjsko okolje v tem kolektivu je vedno pozitivno usmerjeno.

J.A.

NAJ SE VE ...

“Znak za obvezno ravnanje” je znak, ki predpisuje obvezno ravnanje v določenem primeru. Ti znaki so okrogle oblike. Gre za bel piktogram (sliko) na plavi podlagi. Plava barva mora zavzemati najmanj 50 odstotkov površine. Znaki zaukazujejo, na primer, obvezno zaščito oči, uporabo varnostne čelade, zaščite ušes, obvezno uporabo respiratorja, zaščitnih škornjev itd.

Vir: Pravilnik o varnostnih znakih (Uradni list RS, št. 89 / 4. 11. 1999)

Varovanke v zavodu šivajo tudi vrečke in različne okrasne prtičke.

pomoči in podobno,” pravi Horvat. “Sindikat si pač prizadeva, da bi svojim članom priskočil na pomoč, kjer se to da.”

“V zavodu imamo tudi svet zavoda, ki dobro deluje. Uspešno ga vodi Marjana Kostanjevec,” pojasnjuje Horvat.

Kako pa poteka sodelovanje med vodstvom zavoda in sindikatom? “Naši odnosi so korektni in dobri,” pravita tako Horvat kot Rosič. “Mirno lahko rečemo, da je socialno partnerstvo v našem zavodu zelo razvito.”

V zavodu imajo tudi pogodbo med sindikatom in vodstvom podjetja, ki sindikatu zagotavlja tudi pogoje za delovanje. Z uresničevanjem pogodbe nimajo težav.

Plemenito poslanstvo

“Zavod veliko pozornosti posveča tudi izobraževanju in strokovnemu usposabljanju delavcev in na ta način skrbi za strokovno rast zaposlenih,” poudarja Horvat. Dejstvo je, da je zavod veliko kadrov sam štipendiral ter usposobil za delo na konkretnih delovnih mestih. “Tudi za varnost in zdravje pri delu je ustrezno poskrbljeno. Še zlasti pa smo delavci veseli, da so se v zadnjem desetletju temeljito izboljšali pogoji za bivanje in delo naših varovancev, saj se s tem bistveno izboljšujejo tudi pogoji dela za zaposlene. Tako kot naši varovanci tudi delavci zavoda že komaj čakamo, da se vsi varovanci iz stare graščine preselijo v nove prostore.”

Za delo v zavodu delavci ne potrebujejo samo veliko znanja, odgovornosti in poklicnih veščin, temveč tudi veliko srčne kulture, plemenitosti in spoštovanja ter ljubezni do sočloveka, saj njihovo delo sega do src varovancev, za katere skrbijo in jim bogatijo življenje. Za svoje delo si kolektiv zavoda zasluži vse družbeno priznanje.

Tomaž Kšela

Avstriji, kot je naš, delati nekateri upokojeneci. Razmere na trgu dela v južni Avstriji bodo verjetno vplivale tudi na trg dela pri nas.”

Dobro delo sindikata

Kako pa je nasploh s spoštovanjem kolektivne pogodbe v zavodu? “Zavod dosledno spoštuje določila kolektivne pogodbe,” poudarja Lojz Horvat. “Vsem zaposlenim zagotavlja toplo malico med delom, prav tako pa jim vrača stroške prevoza na delo in z dela po kolektivni pogodbi.”

Sindikat v zavodu si v prvi vrsti prizadeva za izboljšanje ekonomskega položaja delavcev. “Poleg tega pa delavcem pomagamo tudi s solidarnostnimi sredstvi, če se znajdejo v težavah. V sodelovanju z zavodom organiziramo tudi letovanje delavcev, pripravljamo tudi različne prodajne akcije, organiziramo izlete, pripravljamo prireditve in družabna srečanja, skrbimo za delovanje blagajne vzajemne

z visoko izobrazbo, ki jim zaradi narave dela ne pripadajo različni dodatki. Nekateri delavci z visoko izobrazbo, zlasti tisti, ki še niso napredovali, prejemajo tako krepko manjše plače kot delavci, ki imajo več stopenj nižjo izobrazbo, vendar prejemajo dodatke. To pa marsikdaj ni v sorazmerju z odgovornostjo, pa tudi sicer tak plačni sistem destimulativno vpliva na nekatere kategorije zaposlenih.

“Veste, o teh problemih smo se že pogovarjali s sindikatom. S skupnimi močmi in ob sodelovanju naših financerjev bomo morali izboljšati plačni sistem in odpraviti anomalije,” pravi direktor Rosič. “Ko bo pri nas začel v celoti delovati trg dela, bi se zavodu namreč lahko kaj hitro zgodilo, da bi ostal brez zadostnega števila strokovnih kadrov.”

Ali je nevarnost, da bi si bodo naši visoko izobraženi kadri poiskali delo v tujini? “V prvi fazi po vstopu v Unijo verjetno ne, kasneje pa mogoče. Zdaj hodijo v podobne zavode v

Humoreska

"Rudi, zakaj si si danes nadel popolnoma novo delovno obleko," je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi rezkar Vili povprašal skladiščnika Rudija. "Ali bodo danes v skladišču snemali kakšno reklamo, da si se uredil tako lepo kot kakšen maneken?"

"Pusti ti Rudija, on že ve, zakaj je danes takšen kot iz škatlice," se je zarežal mizar Tone. "Morda ga bo danes v skladišču obiskala kakšna p... iz uprave, od katere kaj pričakuje! Kaj mislite, zakaj pa ima Rudi kavč v zadnjem delu skladišča."

"Tone, ti pa imaš pamet na pravem mestu," je pomenljivo dejal Rudi. "Jaz sem se danes zares tako lepo uredil, ker se grem pogovarjat z eno p... na upravo. In to z največjo!"

"Pa menda ja ne greš na pogovor k direktorju?" smo presenečeno povprašali vsi v en glas.

"Po malici grem natanko k njemu!" je odvrnil Rudi.

"Kaj pa si ušpilil?" je zanimalo Toneta. "Ali imaš v skladišču primanjkljaj?"

"Kakšen primanjkljaj neki," je zamahnil z roko Rudi. "Povedat mu grem ravno nasprotno: da delam dobro, da nisem še nikoli imel primanjkljaja in da skladišče vzorno vodim."

"Zakaj pa mu boš vse to povedal," se je začudil strugar Lojze. "Saj sam veš, da njega vse te stvari sploh nič ne brigajo. On razmišlja v glavnem samo o golfu in o tem, kako bi brez dela in truda iz tovarne potegnili čim več denarja."

"E, dragi moji, ravno zaradi tega grem k njemu, ker sem tudi jaz začel razmišljati, kako bi iz tovarne potegnili več denarja. S 65.000 tolarji, kolikor znaša moja neto plača, ne morem več preživljati družine."

"In kaj boš direktorju rekel?" je zanimalo Lojzeta.

"I, kaj bi mu pa rekel?" je skomizgnil z rameni Rudi. "Z njim se bom pogajal za višjo plačo!"

"Rudi, mene bi bilo sram, da bi se s takšnim pezdedom, ki ga nihče ne spoštuje, pogajal o svoji plači," je dejal Lojze. "Če sam ne opazi, kaj delam in kaj vse naredim, potem mi je pod častjo, da bi se z njim pogovarjal o svojem delu in plači!"

"Ljubi Lojze, kje ti živiš!" je vzkliknil Rudi. "Zakaj bi mi bilo pod častjo, da bi se z direktorjem pogajal o plači, če pa sam kar naprej prosjači član nadzornega sveta za boljše menedžersko pogodbo, za višjo plačo in še večje privilegije, kot jih ima. Če njemu ni nerodno, ko prosjači za milijone, ki jih sploh ne potrebuje, zakaj bi se bilo potem meni nerodno pogajati za 5000 ali 10.000 tolarjev višjo plačo, saj s sedanjo ne morem več spodobno preživljati družine!"

"To, kar dela naš direktor, še ni nič, fantje!" je Rudiju vskočil v besedo Vili. "Ali ste slišali, kako so se za svoje astronomske nagrade na seji skupščine delničarjev pred dnevi pogajali nekateri člani nadzornega sveta Petrola?"

"Povej, kako je bilo?" smo povprašali vsi v en glas.

"Člani nadzornega sveta Petrola so skupščini delničarjev predlagali, naj jim dodeli iz dobička družbe nekaj več kot 56 milijonov tolarjev nagrade, članom uprave pa 31 milijonov tolarjev," je pojasnil Vili. "Skupno naj bi torej Petrol dal za nagrade članom uprave in nadzornega sveta okoli 88 milijonov tolarjev!"

"Sramota!" je vzkliknil Lojze. "Ti isti ljudje, ki bi si za nagrade radi razdelili 88 milijonov tolarjev, pravijo, da podjetje nima nekaj sto mili-

jonov za sanacijo Nafta v Lendavi, ki daje delo in kruh 650 delavcem in celotni regiji!"

"Na skupščini delničarjev pa je kapitalna družba predlagala, da bi članom nadzornega sveta nagrade znažali na 22,5 milijona tolarjev. Po tem predlogu naj bi predsednik nadzornega sveta prejel 2,7 milijona tolarjev, člani pa 1,8 milijona tolarjev nagrade," je naprej pojasnjeval Vili.

"Sramota, še to je preveč!" je vzkliknil kurir Peter. "Pri nas člani nadzornih svetov o svoji veliki odgovornosti govorijo samo takrat, ko se pulijo za visoke nagrade. Dejansko pa nikoli še nihče ni odgovarjal za svoje slabe odločitve."

"Nehaj, Peter!" smo postali vsi nestrpni. "Pusti Viliju, da pove do konca! No, kaj se je zgodilo potem?"

"Potem se je na skupščini delničarjev Petrola prijavil k besedi eden od članov nadzornega sveta in začel moledovati, naj članom nadzornega sveta dajo vsaj 39,5 milijonov tolarjev nagrade, če jim že 56 milijonov tolarjev nočejo dati," je pojasnil Vili. "Potem je začel z delničarji barantati!"

"Žalostno," je odkimal z glavo Peter. "Torej je barantal za svojo nagrado kot branjevka na trgu!"

"Peter, ne žali branjevki!" je vzkliknila kuharica Špela. "Branjevke so poštene ženske, ki na trgu barantajo za korenček in solato, ki so jo same pridelale v potu svojega obraza. Za kaj pa so zaslužni člani nadzornega sveta Petrola?"

"I, le za kaj? Za to, da se bencin kar naprej draži in da je Petrol lani na naš račun ustvaril za 1,9 milijarde tolarjev dobička," je dejal Peter.

"Za to, da v Petrolu kujejo lepe denarce, nima zaslug nobeden v Petrolu," se je zarežal Vili. "Za to so zaslužni naši vrli ministri, ki so sprejeli takšen pravilnik o avtomatičnem usklajevanju cen naftnih derivatov, da Petrol ustvarja lep dobiček, naši žepi pa so prazni! Ne članom nadzornega sveta Petrola, temveč ministrom v naši vladi pripada nagrada iz dobička, ki ga je ustvaril Petrol."

"Zanimivo pa je, kako se ti naši menedžerji pogajajo o milijonih tolarjev. Kakor da bi imeli opravka z drobižem," je dejal Lojze. "Koliko pa je 5000 ali 10.000 tolarjev, si sploh ne znajo več predstavljati. Še manj pa se jim sanja, kako je mogoče mesec preživeti s 65.000 tolarji!"

"Menedžerji v tej državi so očitno pripravljani barantati samo še za milijone," je pribil Tone. "Vse drugo jim je izpod časti!"

"Točno tako je! In to je odlično!" je vzkliknila Špela. "Kako je mogoče, da tega nisem prej sprevidela!"

"Špela, česa nisi sprevidela?" smo zopet presenečeno povprašali vsi v en glas.

"Ja tega vendar, da znajo naši menedžerji barantati samo še za milijone tolarjev," je zanosno odgovorila Špela. "Za nekaj tisoč tolarjev se z njimi ne da barantati, ker sploh ne razumejo in ne dojamejo, za kaj gre."

"In zakaj je to odlično?" je zanimalo Petra.

"Zato, ker danes k direktorju na pogajanja za višjo plačo ne bo šel samo Rudi, temveč mi vsi skupaj," je tako odločno dejala Špela, da smo nemudoma vsi vstali in se odpravili proti direktorjevi pisarni. "Samo to vas rotim, fantje, da boste tam tiho! Za višje plače se bom pogajala samo jaz. Zahtevala bom takojšnje povečanje plač za najmanj dva do tri milijone tolarjev! Če nam plač ne bo povišal vsaj za kakšen milijoneček tolarjev, naj me vrag!"

niku, ker še ne vem, koliko časa bom živel. Če bom kmalu umrl, zakaj bi potem brez zveze razmetaval denar za nove zobe."

Toaletni papir

"Prosim, dajte mi paket toaletnega papirja!"

"Želite belega ali rožastega?"

"Kar rožastega dajte, ker se manj opazi, če je že opran!"

Zmožen računovodja

"Gospod direktor, če me boste zaposlili, vam ne bo nikoli žal."

"Torej menite o sebi, da ste zmožen računovodja?"

"Če sem zmožen, ne vem. Zagotovo pa sem zmožen vsega!"

Odvečna teža

"Veš, kako zadnje čase, odkar sem se znebila 80 kilogramov odvečne teže, lepo spim."

"Ali si toliko shujšala?"

"To ne, samo ločila sem se!"

Ljubica in pol

"Ljubica, imam problemček, ki mi ga lahko pomagáš rešiti samo ti!"

"Bolj tiho govori, saj veš, da sem poročena!"

"Kaj mi mar! Če me imaš zares rada, mi ne boš odrekla."

"No, potem pa vsaj povej, kaj bi rad!"

"Rad bi, da bi mi dala ..."

"Saj veš, da ti tu ne morem dati ..."

"Zakaj ne?"

"Kaj ne vidiš, da nisva sama?"

"Samo povej mi, kako pridem do nje?"

"Od zadaj ne bo nihče opazil."

"V katerem žepu pa jo imaš?"

"Kaj?"

"Denarnico vendar!"

Preudaren investitor

"Zadnje čase me strašno bolijo zobje!"

"Moral boš k zobozdravniku!"

"Saj veš, da pri zobozdravniku v zdravstvenem domu ne prideš nikoli na vrsto, takšne čakalne dobe so."

"Potem pa pojdi k zasebnemu zobozdravniku."

"Ah, to pa ne, je predrago!"

"Če nimaš dovolj denarja, ti ga lahko posodim."

"Ne ne, ni potrebno. Denar ni problem."

"Kaj pa je potem problem?"

"Veš kaj, zdaj se mi še ne splača iti k zobozdrav-

Sindikat delavcev trgovine Slovenije**Razpis**

Prvih športnih iger Sindikata delavcev trgovine Slovenije, ki bodo v nedeljo, 9. septembra, ob 9.30 uri v Športnem parku v Žalcu

Panoge:

- mali nogomet (moški),
 - odbojka (ženske),
 - tenis (moške in ženske dvojice),
 - pikado, moški in ženske ekipno in posamezno,
 - vlečenje vrvi (moške in ženske ekipe),
 - skok z mesta moški in ženske posamezno.
- V ekipi za mali nogomet je lahko največ 10 igralcev (5 + 5), v ekipi za odbojko 10 igralcev (6 + 4), ekipe za pikado imajo 3 tekmovalce, v ekipi za vlečenje vrvi nastopa 8 tekmovalcev.
- Vsa športna tekmovanja bodo po pravilih posameznih športnih zvez. Tekmovalni sistem in raspored igranja bo določil organizator glede na število prijavljenih ekip in posameznikov.
- Vsa tekmovanja naj bi bila zaključena do 14.00 ure, da bomo ob 15.00 uri nadaljevali z družabnim srečanjem tekmovalcev in drugih udeležencev. Ob tej priložnosti bodo v okviru dneva trgovcev podeljena priznanja zlati Merkur za leto 2001 petim najbolj prizadevnim sindikalnim delavcem.
- Prijave pošljite najkasneje do 14. avgusta 2001 na naslov:
ZSSS, Območna organizacija sindikatov Celje,
Gledališka ulica 2, 3000 Celje, p. p. 163.

Športnih iger se lahko udeležijo samo člani in članice Sindikata delavcev trgovine Slovenije.

Raspored in pravila tekmovanja skupaj z navodili vam bomo poslali do konca avgusta.

Organizacijski odbor

Sindikat obrtnih delavcev Slovenije skupaj s skladi za izobraževanje delavcev pri samostojnih podjetnikih**vabi na****19. srečanje in posvet obrtnih delavcev Slovenije****Srečanje**

bo v soboto, 15. septembra, ob 9. uri na sejmišču Golovec v Celju. Po ogledu mednarodnega obrtnega sejma se ob 14. uri zberemo na letališču v Levcu.

Na družabnem srečanju, moderator bo Boris Kopitar, bodo nastopile Mlade frajle in Alfi Nipič.

- Udeleženci bodo pozdravili: Peter Jančar, predsednik Sindikata obrtnih delavcev Slovenije, Bojan Šrot, župan mestne občine Celje, Zvonko Juteršek, predsednik območne obrtne zbornice Celje, Dušan Kravos, predstavnik skladov za izobraževanje delavcev, zaposlenih pri samostojnih podjetnikih,
- Peter Jančar, predsednik Sindikata obrtnih delavcev Slovenije, Sindikat obrtnih delavcev Slovenije, bo podelil priznanja sindikata za delo v letu 2001.

Franci Mušič, predstavnik skladov za izobraževanje delavcev, bo podelil posebno priznanje Dušanu Kravosu za večletno delo in tvorno sodelovanje s Sindikatом obrtnih delavcev Slovenije.

Posvet

bo v petek, 21. septembra, v Hotelu Histron, Portorož

Program:

- Izobraževanje in usposabljanje delavcev v delovnem procesu (dr. Ivan Svetlik),
- Prevzem delavcev na delo k drugemu delodajalcu (Katarina Kresal, Inštitut za delo pri Pravni fakulteti),
- Uresničevanje zakona o varnosti in zdravju pri delu pri malih delodajalcih. Najpogostejše kršitve delovnopravne zakonodaje v obrti in drobnem gospodarstvu (Borut Brezovar, glavni inšpektor za delo Republike Slovenije),
- Možnost izpostavljenosti azbestu v obrtnih poklicih (Janja Šešok z Inštituta za varovanje zdravja),
- Pokojninski boni – dodatna pokojnina z državnim jamstvom (Milan Đorović in Borut Medvešek iz borzno-posredniške družbe EB-ROKERS)
- Vloga in naloge nadzornega odbora (Karla Koštomaj, strokovnjakinja za finančno-računovodsko področje).

Za udeležbo na tradicionalnem srečanju in posvetu se obrnite na območne sklade za izobraževanje delavcev pri samostojnih podjetnikih in območne organizacije sindikata obrtnih delavcev.

Vljudno vabljeni!

Sindikat delavcev trgovine Slovenije

Komisija za kadrovske zadeve, sindikalna priznanja in pritožbe skladno z 8. členom pravilnika o podeljevanju priznanj Sindikata delavcev trgovine Slovenije objavlja

Razpis

za predloge kandidatov za prejemnike priznanja zlati Merkur (v nadaljevanju: priznanje) v letu 2001

1.

Priznanje lahko prejmejo sindikalne organizacije in druge organizacije ter njihovi predstavniki ter zaslužni posamezni člani.

2.

Pri izbiri kandidatov za dodelitev priznanja bo komisija za kadrovske zadeve, sindikalna priznanja in pritožbe kot predlagatelj priznanja Sindikata delavcev trgovine Slovenije upoštevala kriterije, ki jih določa 7. člen pravilnika. Po njih se priznanja podeljujejo za posebne dosežke, predvsem na naslednjih področjih:

- uspešno in učinkovito delo med članstvom,
- varovanje in izboljšanje gmotnega in socialnega položaja članov,
- razvoj in krepitev samostojnosti in učinkovitosti sindikata,
- popularizacijo in razvoj sindikata,
- kreativno delo na področju medsindikalnega sodelovanja,
- večletno delo in pomemben prispevek v organizacijah Sindikata delavcev trgovine Slovenije pri uresničevanju interesov članov, zaščiti članov in organizacije ter pri uveljavljanju in razvoju sindikata,
- učinkovito zaščito in uveljavljanje temeljnih pravic članov,
- pomemben prispevek k zdravemu in humanemu delovnemu okolju,
- javno izpostavljanje za zagotavljanje pravic delavcev.

3.

Predloge za podelitev priznanja lahko po 9. členu pravilnika dajejo sindikati družb, območni odbori Sindikata delavcev trgovine Slovenije, druge interesne oblike sindikalne organiziranosti in organi Sindikata delavcev trgovine Slovenije.

4.

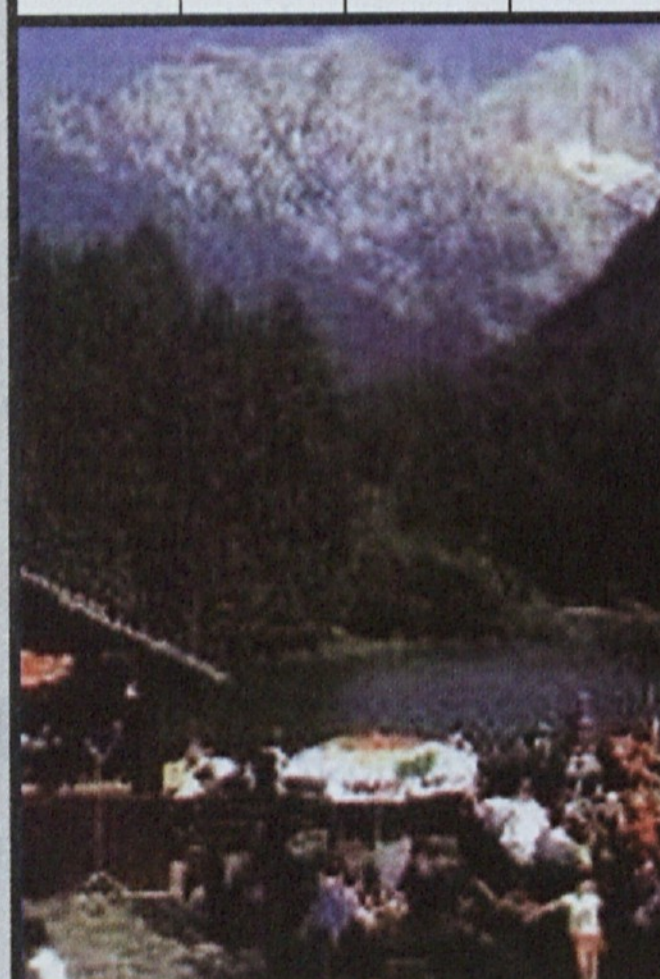
Priznanja bo predsednik Sindikata delavcev trgovine Slovenije podelil ob dnevu trgovcev v septembru 2001.

5.

Predloge za priznanja morajo predlagatelji poslati najkasneje **do petka, 24. avgusta 2001**, na naslov: Sindikat delavcev trgovine Slovenije, Komisija za kadrovske zadeve, sindikalna priznanja in pritožbe, Dalmatinova 4, Ljubljana.

Po tem roku prispelih vlog komisija ne bo upoštevala.

*Sandi Bartol, sekretar SDTS,
po pooblastilu Marjete Benko, predsednice komisije*

					Nova Delavska enotnost	ZIMSKO-SPORTNO SREDIŠČE V ZDA	GOZDNA POTKA	ZAREBRNICA	OGROMNOST	ZAJC ANDREJ	AZIJSKA PALMA Z UŽITNIMI SEMENI				
						NAČELNO ODREKANJE UŽITKOM									
						PLANŠAR									
						PRIPRAVA ZA PISANJE PRAVNIK						EDVAR HITREC	3	LATO – POVEST POLJSKEGA PISATELJA ADOLFA RUDNICKIJA; ASPEN – ZIMSKO ŠPORTNO SREDIŠČE V ZDA	
												UPODAB. UMETNIK			
						1							LASTNOST EDINO VELJAVNEGA	POLI-VINIL	
Avtor: Rudi Murn	IGRALEC NOGOMETA	STROKOVNIAK ZA EKONOMIJO	SMILJAN ROZMAN	ATLETSKA PANOGA	HRVAŠKA DENARNA ENOTA	2						MLATVA		POVEST POLJ. PISATELJA RUDNICKIJA	
					MNOŽIČNI PRODOR										
POŠAST, SPAKA							NESTROKOVNJAK	SIJ, SVIT	NIKELJ			NADZORNIK V ST. RIMU			
									OKOLICA (ZASTAR.)			ČEKAN			
KAR DAJE MOĆ, KREPKOST															
JAPON. NAMIZNA IGRA			ZVEZNA DRŽ. ZDA									SUKANEC			
			EDINA HČI									SREDIŠČE HERCEGOVINE			
IZRAZ ZA OSEBO, KI SE JO NOČE IMENOVATI				TRETJI SKLON, DAJALNIK					TRESENJE GLASU PRI PETJU						
				ALUMINIJ					GR. BOG GOZDOV						
UVELJAVLJENI KROJI, OBLAČIL, OBUITVE					NAGRADNA KRIŽANKA št. 28	BROM	STATUA				PLESNA FIGURA	POGON NA DIVJAD		TIBETANSKO GOVEDO	LUKA V IZRAELU
							OSMI DEL OBODA KROGA					TRDA, 2x ŽGANA OPEKA			
SLOV. SKLADATELJ ADAMIČ					AM. FILM. IGRALKA DEREK			SMUKEC, LOJEVEC					SESTANEK		
					PLUG										
POMOL IZ HISNEGA ZIDU, IZZIDEK				RIM. BOG SMRTI				SRBEČE VNETJE KOŽE	AFRIŠKI VELETOK					PRITISK TAOIZEM	
				HOTEL V BOVCU					IT. PESNICA NEGRI						
KOLONIALNI VOJAK, DOMAČIN						POD					PREBIVALKA KITAJSKE				
											ZVEZNA DRŽ. ZDA				
POGOVORNO; HLEV						VERDIJEVA OPERA					STARA JAPON. PRESTOL.				STAR. FR. FILM. IGRALEC (JEAN)
						ANTON TROST					FEBRUJAR (STAR.)				
						4							SOGLASNIKA IZ BESEDE VIM	BAJESLOVNO BITJE, TORKLIJA	
						MARIBOR. SOPRANISTKA (ONDINA)							SLOV. IGRALKA KACJAN	PERJE PRI REPI	
									SLIKAR ŠUBIC						
									DRŽAVNA BLAGAJNA					MAKEDON. KOLO	
													ENAKA SAMOGL.		
								ROČAJ				DELAVEC V LESARSTVU			
								ZDRAVILO PROTI BOLEČINAM				LUDVIK TOMŠE			
								DEBELEJŠI DROG						SARAJEVO	

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 28 (19. 7. 2001):

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svojega točenega naslova in davčne številke. Upoštevati bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do **ponedeljka 30. julija 2001.**

Pravilna rešitev gesel iz 26. letošnje številke Nove Delavske enotnosti: 1. *DON JOHNSON*, 2. *NASH BRIDGES*, 3. *SONNY*, 4. *MIAMI VICE*. Nagrado 5000 tolarjev prejme **Nika Filipič Počkar**, Krajgerjeva 1, 8250 Brežice.